

Aan de gemeenteraden van Duiven, Westervoort en Zevenaar

Tussenrapportage Samenwerking de Liemers

Geachte leden van de raden,

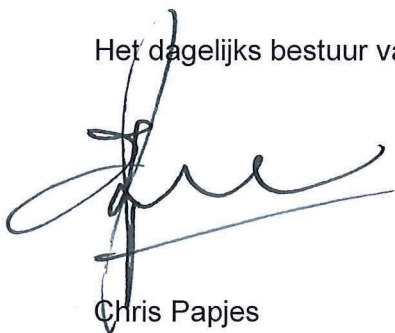
Op 25 juni 2019 heeft het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers de eerste Tussenrapportage vastgesteld. De regel die wij tot nu toe hebben gehanteerd, is dat wij u alleen informeerden als de Tussenrapportage een grote afwijking meldde ten opzichte van de begroting. Gelet op de, met name in de gemeenteraad van Zevenaar, levende wens om nadrukkelijker betrokken te willen worden bij het reilen en zeilen van onze gemeenschappelijke regeling, hebben wij ons voorgenomen u voortaan te informeren over de resultaten van iedere tussenrapportage.

De eerste Tussenrapportage 2019 levert weinig afwijkingen op ten opzichte van de begroting 2019. De Tussenrapportage sluit met een voordeel van € 150.000. Afspraak is dat de bevoorschotting van de gemeenten aan de SdL tussentijds niet wordt aangepast en dat voor- en nadelen worden verrekend bij de jaarrekening. Dit betekent dat dit voordeel op dit moment geen gevolgen heeft voor de begroting van de gemeenten.

Wij maken van de gelegenheid gebruik om u hierbij ook de door het algemeen bestuur vastgestelde jaarrekening 2018 toe te zenden. Ter kennisname voegen we daarbij ook de accountantsverklaring en de reactie daarop van onze organisatie.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van Samenwerking de Liemers

Chris Papjes

plv secretaris

Lucien van Riswijk

voorzitter

SL17INT028

Voorstel Algemeen Bestuur		
Onderwerp	<i>Jaarstukken SDL 2018</i>	
Ingediend door:	Naam: Fred de Witte	Datum: 13-03-2018
Bijlagen:	<i>Jaarstukken SDL 2018</i>	
Bespreken op DB vergadering van:	26 maart 2019	
Status:	☐ Vaststellen t.b.v. algemeen bestuur ☐ Ter informatie ☐ Ter vaststelling ☐ Meningsvorming ☒ Besluitvormend	
Beslispunten	Formuleer duidelijk de beslispunten. Formuleer deze in gebiedende zin. Bijvoorbeeld: 1. In te stemmen met de Jaarstukken 2018 Samenwerking De Liemers; 2. Jaarstukken 2018 voor zienswijze voorleggen aan gemeenteraden Liemerse gemeenten;	
Financiering	<i>Het resultaat ten opzichte van de bijgestelde begroting bedraagt € 73.610,-.</i> <i>Zie verderop voor de nadere toelichting</i>	
Communicatie	<i>Na behandeling gaat voorstel voor zienswijze naar gemeenten. Nadat het Dagelijks Bestuur kennis heeft genomen van de zienswijzen gaat een definitief voorstel naar het Algemeen bestuur. Ten tijde van verzending van deze stukken is accountantscontrole nog niet geheel afgerond. In deze dient een voorbehoud gemaakt te worden.</i>	
Afstemming	<i>De jaarstukken zijn tot stand gekomen in samenwerking met de managers RID en RSD.</i>	
Toelichting door (extern):	<i>Niet van toepassing</i>	
Duur:	<i>15 minuten</i>	

Voorstel Algemeen Bestuur

Resultaat Jaarstukken 2018

Het resultaat ten opzichte van de bijgestelde begroting bedraagt € 73.610,-.

De planning en control cyclus start met het kaderstellend document, de begroting. Gedurende het jaar wordt de begroting bijgesteld aan de hand van twee turaps waaruit de gewijzigde begroting voortvloeit en aan het jaar van het jaar de realisatie, de jaarrekening.

Analyse rekening versus primitieve begroting.

€ 8.511.808 -/- € 9.351.780,- = € 839.972,- Nadeel

Consolidatie op programmaniveau					
Lasten	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting NW 2018	Rekening 2018	Verschil
Programma 1: Bestuur	32.342	43.400	33.400	38.054	-4.654
Programma 2: RID	3.857.751	4.264.011	4.472.375	4.384.106	88.269
Programma 3: Inkoop	247.538	237.378	262.378	260.803	1.575
Programma 4: RSD	4.456.654	4.322.019	4.938.627	4.904.589	34.038
Eliminatie doorbelasting intern	-348.331	-355.000	-355.000	-309.382	-45.618
Totaal lasten	8.245.954	8.511.808	9.351.780	9.278.169	73.610

Toelichting;

Bestuur:

Het schrappen van functie van de secretaris netwerkdirectie: afgeraamd € 10.000,-

RID: bijgeraamd: € 208.364,-

Aanpassing van de formatie:

Bedragen in €	2018
Strategisch adv. infobeveiliging	36.502
Technisch security officer/CISSP	25.566
Servicedesk medewerker	18.000
Applicatiebeheerder	82.000
Extra capaciteit Fusie	54.825
Totaal bijgeraamd	216.893

Voordeel van € 97.529,- op de kapitaalslasten door onderuitputting en verlaging van de rekenrente van 4% naar 3 % afgeraamd: € 97.529,-

Implementatie zaakgericht werken bijgeraamd: € 30.000,-
 Onderhoud applicatie i.v.m. licenties werkplek bijgeraamd: € 54.000,-
 Werkzaamheden telefonie ondersteunende dienst bijgeraamd: € 5.000,-

RSD: bijgeraamd: € 616.608,-

Personele kosten in verband met nieuwe taken informatiebeveiliging en met de personele kosten in verband met de businesscase, dit met als kanttekening dat er een bijdrage van € 204.500,- tegenover staat betreffende ESF gelden

Inkoop: bijgeraamd: € 25.000,-

Vanwege een nog niet ingevulde vacature en de toenemende werkdruk is vaker een beroep gedaan op externe ondersteuning.

Analyse rekening versus gewijzigde begroting.
 € 9.351.780,- -/- 9.278.169,- = € 73.610,- Voordeel

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting NW 2018	Rekening 2018	Verschil
Lasten					
Programma 1: Bestuur	32.342	43.400	33.400	38.054	-4.654
Programma 2: RID	3.857.751	4.264.011	4.472.375	4.384.106	88.269
Programma 3: Inkoop	247.538	237.378	262.378	260.803	1.575
Programma 4: RSD	4.456.654	4.322.019	4.938.627	4.904.589	34.038
Eliminatie doorbelasting intern	-348.331	-355.000	-355.000	-309.382	-45.618
Totaal lasten	8.245.954	8.511.808	9.351.780	9.278.169	73.610

RID

Het voordeel van de RID wordt veroorzaakt door de kapitaalslasten en de doorberekende kosten aan de RSD. In de begroting is rekening gehouden met 3% rekenrente, in de jaarrekening is er geen rente toegerekend.

RSD

Het voordeel bij de RSD heeft te maken met een voordeel op de automatiseringskosten, uitstel nieuwe werkplekken, een voordeel op de facilitaire kosten, lagere portokosten, en een nadeel op de post advies en controle, in verband met het opstellen van het implementatieplan voor de businesscase.

Jaarstukken 2018

Gemeenschappelijke regeling
Samenwerking de Liemers

<u>INHOUD</u>	
<u>Inleiding</u>	4
<u>1. Programma Bestuur</u>	5
<u>1.1. Netwerkdirectie</u>	5
<u>1.1.1 Missie</u>	5
<u>1.1.2 Visie</u>	5
<u>1.2 Ondernemingsraad</u>	5
<u>1.2.1 Missie</u>	5
<u>1.2.2 Gespreksonderwerpen</u>	5
<u>1.3 Wat heeft het gekost</u>	5
<u>2. Programma RID</u>	6
<u>2.1 Wat hebben we bereikt ?</u>	6
<u>2.1.1 Visie / ambities RID</u>	6
<u>2.2 Wat hebben we ervoor gedaan?</u>	8
<u>2.2.1 Projecten uit Informatie Beleidsplan</u>	10
<u>2.2.2 ICT Projecten</u>	13
<u>2.2.3 Maatwerk projecten</u>	14
<u>2.2.4 Vervangingsprojecten</u>	14
<u>2.3 Informatiebeveiliging</u>	15
<u>2.3.1 BIG, BIO en ENSIA</u>	15
<u>2.3.2 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)</u>	16
<u>2.3.3 Professionalisering en resultaten</u>	16
<u>2.4 Wat heeft het gekost</u>	17
<u>3. Programma Inkoop</u>	18
<u>3.1 Wat hebben we bereikt ?</u>	18
<u>3.2 Wat hebben we ervoor gedaan ?</u>	19
<u>3.3 Wat heeft het gekost?</u>	21
<u>4. Programma RSD</u>	22
<u>4.1 Wat hebben we bereikt ?</u>	22
<u>4.1.1 Missie RSD</u>	22
<u>4.1.2 DNA</u>	22
<u>4.2 Wat hebben we ervoor gedaan?</u>	22
<u>4.3 Wat heeft het gekost?</u>	22
<u>4.3.1 Werk, Inkomen & Dienstverlening</u>	223
<u>4.3.2 Indicatoren</u>	224
<u>PARAGRAFEN</u>	25
<u>5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing</u>	26
<u>5.2 Onderhoud Kapitaalgoederen</u>	26
<u>5.3 Financiering</u>	26
<u>5.4 Bedrijfsvoering</u>	27
<u>5.4.1 Personeelsbeleid</u>	27
<u>5.4.2 Planning – en controlcyclus</u>	27
<u>5.4.3 Rechtmatigheid</u>	27
<u>5.5 Verbonden partijen</u>	27

5.6	<u>Kostenverdelingsafspraken</u>	28
	<u>Overzicht van baten en lasten</u>	30
6.	<u>Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening</u>	30
7.	<u>Toelichtingen op het overzicht van baten en lasten</u>	33
7.1	<u>Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling</u>	33
7.2	<u>Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector</u>	33
	<u>Balans</u>	35
8.	<u>Balans</u>	
8.1	<u>Toelichting op de balans per 31-12-2018</u>	36
8.2	<u>Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen</u>	37
8.3.	<u>Feiten en gebeurtenissen die na balansdatum bekend worden</u>	38
8.4	<u>Specificatie balansposten per 31-12-2018</u>	38
9.	<u>Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2018</u>	
9.1	<u>Bestuur</u>	41
9.2	<u>RID</u>	42
9.3	<u>INKOOP</u>	42
9.4	<u>RSD</u>	45
9.5	<u>Overzicht taakvelden</u>	45
	<u>Bijlage 1: Sisa- verantwoordingsinformatie 2018</u>	48

Inleiding

Het jaar 2018 is beëindigd en hierover doen wij nu via deze jaarstukken de verantwoording. In deze jaarstukken geven wij inzicht over de gerealiseerde doelstellingen en de daarbij horende financiële verantwoording van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers.

In 2018 zijn twee tussenrapportages opgemaakt en voorgelegd, hierbij is al inzicht gegeven in de gewijzigde zaken.

Maar per saldo kan voor de gehele SDL een positief saldo van € 73.610,- vermeld worden ten opzichte van de laatst bijgestelde begroting.

De RID heeft een financieel voordeel doordat de werkelijke rente lager is dan de rekenrente voor de investeringen zoals vastgesteld in de waarderingsgrondslagen. Per saldo geeft het bij de RID een voordeel van € 88.269,-

Het voordeel bij de RSD is met name te danken aan het binnenhalen van subsidiebedragen, waardoor een deel van de exploitatiekosten wegvallen tegen deze subsidiebedragen. Al met al een voordeel voor de RSD van € 34.038,-

Dit voordeel komt ten goede aan de participanten van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers zijnde:

- Gemeente Duiven
- Gemeente Westervoort
- Gemeente Zevenaar

Deze jaarstukken zijn in lijn met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening en zijn ingedeeld in programma's:

Programma 1	Bestuur
Programma 2	RID
Programma 3	Inkoop
Programma 4	RSD

1. Programma Bestuur

1.1. Netwerkdirectie

1.1.1 Missie

Leiding geven aan de gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers, waarbij door samenwerking de dienstverlening op ICT-gebied, inkoop en het terrein van werk en inkomen, aan de deelnemende gemeenten goed verzorgd en gegarandeerd wordt.

1.1.2 Visie

Een goede dienstverlening op ICT-gebied, inkoop en het terrein van werk en inkomen.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers:

- Algemeen bestuur, bestaande uit leden van de colleges van de gemeenten, waaronder de voorzitter.
- Dagelijks bestuur bestaat uit 3 leden, bij voorkeur de burgemeesters; in 2018 waren dat burgemeester Schadd-de Boer van Zevenaar, burgemeester Van Hout van Westervoort en burgemeester De Lange van Duiven.
- De voorzitter van zowel het AB als het DB wordt door en uit het Algemeen bestuur gekozen. In 2018 was dat mevrouw Schadd-de Boer.
De netwerkdirectie bestond in 2018 uit de 3 gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten.

Het Algemeen bestuur vergadert twee keer per jaar, het dagelijks bestuur drie keer.
De netwerkdirectie vergadert 3 keer per jaar

1.2. Ondernemingsraad

1.2.1 Missie

Er is een gemeenschappelijke ondernemingsraad waarin vertegenwoordigers van de RID en de RSD zitting hebben. De ondernemingsraad wil fungeren als een betrouwbare, betrokken en transparante overlegpartner waarbij voortdurend gekeken wordt naar de balans tussen het collectieve belang van medewerkers en het organisatiebelang.

1.2.2 Gespreksonderwerpen

Onderwerpen waar de ondernemingsraad veel over gesproken heeft zijn:
De knelpunten die ervaren worden binnen de samenwerking tussen Samenwerking de Liemers (SD) en de drie Liemerse gemeenten als opdrachtgever.

Werkdruk en ziekteverzuim

De huisvesting van de medewerkers van de Samenwerking de Liemers

Het strategisch opleidingsplan voor RSD en RID

Implementatie HR21

Uitvoering RI&E

1.3 Wat heeft het gekost?

	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	
Bestuur	2017	2018	NW 2018	2018	Vershil
					-
Lasten	32.342	43.400	33.400	38.054	-4.654
Baten	32.342	43.400	33.400	38.054	-4.654
Saldo	-	-	-	-	-

2. Programma RID

2.1 Wat hebben we bereikt?

2.1.1 Visie/ambities RID

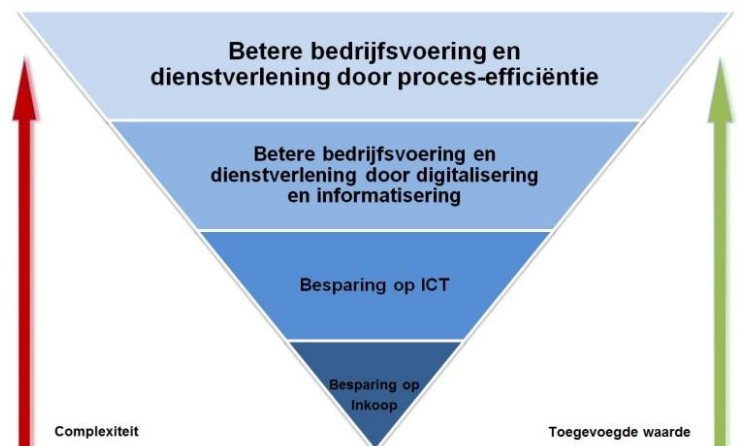
RID de Liemers is als strategisch partner verbindend en versterkend voor de gemeenten en laat daarbij een goede performance en resultaten zien. Om klaar te zijn voor de toekomst en continu toegevoegde waarde te kunnen bieden als strategisch partner, is een heroriëntatie geweest op de originele Missie en Visie. De wereld staat immers niet stil en de ijkpunten en ontwikkelingen in de afgelopen vijf jaar leiden wel naar de vraag: doen we nog de juiste dingen? Past de huidige dienstverlening nog bij de huidige behoefte? In hoeverre zijn de vastgestelde missie, visie en doelstellingen nog even actueel als in 2010? In hoeverre kan goed ingespeeld worden op eerdere lessen en ontwikkelingen? Zijn we goed toegerust voor de toekomst?

De heroriëntatie is al in 2015 ingezet en heeft de afgelopen jaren meer vorm en inhoud gekregen. Een aantal ontwikkelingen ligt hieraan ten grondslag:

- Cloud komt op;
- Veranderende vraag vanuit de gemeenten;
- Meebewegen in de ontwikkeling van de gemeenten;
- Opdrachtgeverschap binnen de gemeenten moet verder ontwikkeld worden;
- Toenemend takenpakket bij gemeenten én RID;
- Gecentraliseerd onderbrengen van nieuwe taken bij de RID: procesbeheer, koppelingenbeheer, applicatiebeheer voor zaakgericht werken en digitale dienstverlening, Informatiebeveiliging;
- Ontstaan van Regierollen bij de RID;
- Evaluatie met de gemeentelijk opdrachtgevers over veranderende behoefte (groei naar informatiemanagement) en huidige construct.

Belangrijk voor RID De Liemers is continu toegevoegde waarde te bieden aan de gemeenten en RSD. Waar dit in 2010 nog lag op stabiele en betrouwbare kantoorautomatisering, is dit in 2018 gedraaid naar Informatisering. Voor 2020 zal de ICT bijdrage aan het bedrijfsproces nog veel nadrukkelijker zijn. Het onderstaande plaatje geeft de beoogde verandering weer.

De samenwerking op het vlak van ICT en Inkoop is geboren vanuit besparen op gezamenlijke inkoop, besparingen realiseren op ICT door het gezamenlijk te 'doen'. Het Businessplan, de missie en visie van de RID raakt deels de digitalisering (Informatisering). Maar willen we écht toegevoegde waarde bieden, die ook werkelijk zichtbaar is, dan moet de RID kijken waar ze haar dienstverlening kan verbeteren en zodanig kan inzetten dat verderop in de keten ook besparingen optreden. Daarvoor is een proactieve houding nodig waarin we dicht bij de business en samen met de business kijken hoe we ICT en Inkoop kunnen inzetten om (bedrijfsvoerings) processen te verbeteren en daarmee de (digitale) dienstverlening aan de burger/bedrijven kunnen garanderen en verbeteren (het toevoegen van waarde door ICT).

Nieuwe Missie

De RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op het gebied van ICT en Inkoop.

Wij bieden moderne technologie en specialistische kennis die gericht is op de behoefte van vandaag en innovatie voor morgen mogelijk maakt. Wij maken het mogelijk dat de gemeenten hun doelstellingen op het vlak van efficiënte bedrijfsvoering en hoogwaardige dienstverlening behalen. Wij zorgen ervoor dat de gemeenten doelmatig en rechtmatig kunnen inkopen en optimaal gebruik kunnen maken van de kansen op de inkoopmarkt.

Nieuwe Visie

RID De Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op de terreinen van ICT en Inkoop.

Als geen ander kennen en begrijpen wij de gemeenten en de doelen die zij willen bereiken. Als geen ander hebben wij specialistische kennis van ICT- en Inkoopontwikkelingen bij de centrale overheid, de gemeenten en de markt. Als geen ander zijn wij in staat om op het gebied van ICT en Inkoop proactief te adviseren en te begeleiden, regie te voeren en een informatieknooppunt te vormen. Daarmee bieden wij de gemeenten een uitstekende manier om de ambities en verantwoordelijkheid voor informatiemanagement, bedrijfsvoering, dienstverlening en inkoop dichtbij vorm te geven. Dit op een Liemerse schaal met hoge kwaliteit, efficiency, professionaliteit en flexibiliteit. Als strategisch partner van ICT diensten in eigen beheer, ontwikkelt RID de Liemers zich steeds meer naar ketenregisseur bij het organiseren van de ICT dienstverlening.

Samen met de gemeenten ontwikkelen en leveren we producten en diensten die bij hen passen. We zoeken een juiste balans tussen betrouwbaarheid en beheersbaarheid enerzijds, en klantwensen en behoeftes vanuit de gemeenten anderzijds. Wij brengen vraag en aanbod bij elkaar door een brug te slaan tussen de gemeenten en die leveranciers die het beste bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Hierbij staat het creëren van optimale waarde tegen aanvaardbare risico's centraal.

Brugfunctie tussen Business en ICT

Systemen en gegevens overstijgen vakgebieden en afdelingen en er is brede kennis nodig van de processen die binnen de organisatie worden doorlopen. Dit maakt een ontwikkeling naar sectoraal, ketengericht beheer nodig, met als leidend principe: *eenmalig inwinnen en meervoudig gebruiken*. Het functioneel beheer kan niet meer bij slechts een vakgebied blijven en de verschillen tussen applicatiebeheer en functioneel beheer worden scherper, terwijl dat eerder vaak onder één noemer werd geschaard.

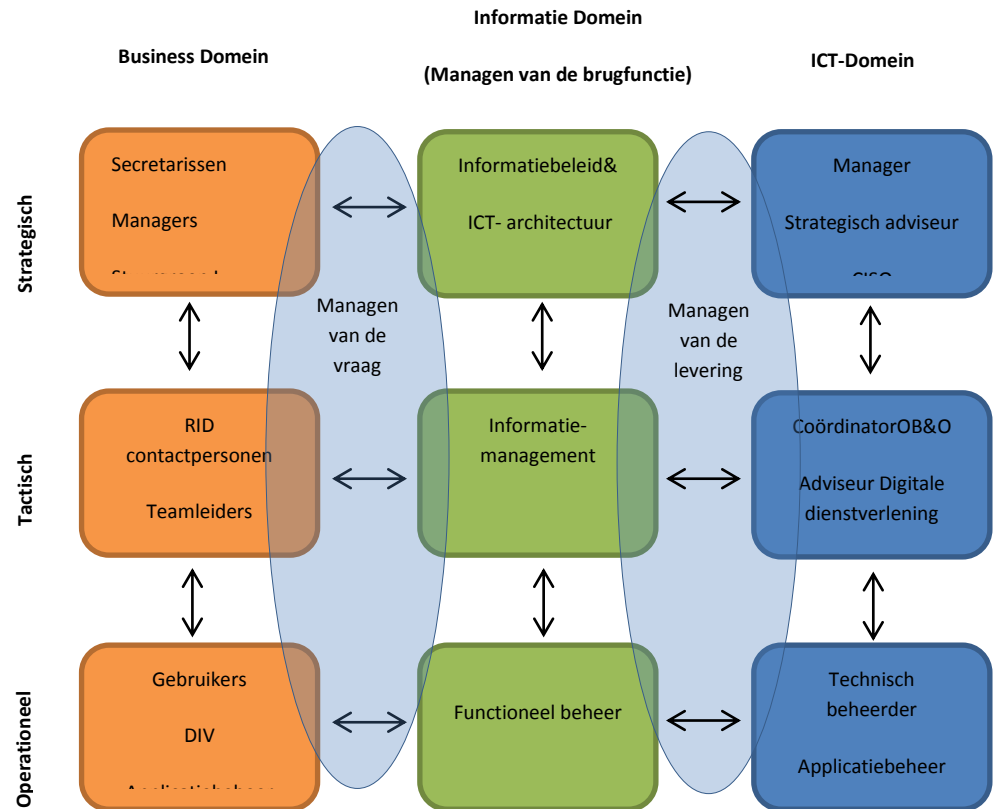
Dit brengt grote veranderingen met zich mee. Waar bij de inrichting van systemen eerder met enkele processen rekening moest worden gehouden, moet de ICT nu worden ingericht ten dienste van alle processen in de gehele organisatie die gebruik maken van de informatie. Daarbij is gekozen voor een uniforme inrichting van systemen in de Liemers. Voor de gebruikers kan deze overgangsfase lastig zijn omdat zij mogelijk op een andere (uniforme) manier moeten gaan werken.

Goede communicatie en afstemming tussen de gebruikersorganisaties en de RID is essentieel. Alleen met inspanning van alle partijen kan een situatie worden gecreëerd waarbij men elkaar kan vinden, dezelfde taal wordt gesproken en er uitwisseling ontstaat van behoeften, kennis en expertise. Alleen op die manier kan succesvolle informatievoorziening en een optimaal gebruik van de applicaties worden gerealiseerd.

Het is zaak om een goede, inhoudelijke, brug te slaan tussen Business en ICT zodat we daarbij dezelfde taal spreken en over en weer helder te krijgen wat de behoeften en mogelijkheden zijn. Interessant in de nadere uitwerking zijn de rollen en verantwoordelijkheden van ieder domein (Business en ICT) en de noodzaak tot het gezamenlijk managen van de brugfunctie. Ieder heeft zijn rol en verantwoordelijkheid hierin, gemeente / RSD en RID.

De vertaalslag van het 9-vlaks model van Maes naar de Liemers levert een goed beeld op van benodigde verbindingen. Een analyse van de huidige verbindingen leert dat we het eigenlijk nog niet zo slecht doen (en daar dus al naar toe gegroeid zijn), maar op een aantal onderdelen het beter dan wel aanvullend moeten organiseren. Een betere verbinding is nodig op het Strategisch vlak van (Bepalen gedeelde visie). Dit is ook nodig op

Tactisch vlak voor het vertalen van strategische doelstellingen naar concrete doelen en afstemming over wensen, behoeften, mogelijkheden binnen de ICT. Deels is hier al naar toe gegroeid met voorbeelden als Stuurgroep I en afstemming binnen Redactieraad (domein Dienstverlening).

Op een aantal domeinen zijn deze bruggen al geformeerd in 2018. Het betreft de domeinen:

- Dienstverlening;
- Front & Midoffice / Zaakgericht werken;
- Financiën;

Deze bruggen worden onderbouwd door een heldere vastlegging van taken en rollen, een dienstverleningsovereenkomst en reguliere afstemming op alle niveau's.

2.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2012 is het 'Informatiebeidsplan gemeenten RID De Liemers 2013 – 2017' opgeleverd. Voor de jaren 2014, 2015 en 2016 en 2017 zijn er vervolgnootities opgesteld: de zgn. 'Startnootities'. Deze Startnootities bevatten uitwerkingen van projecten die in het oorspronkelijke informatiebeidsplan waren opgenomen.

Deze werkwijze is ook voor Informatiebeidsplan 2018-2020 gedaan. De afgelopen 5 jaren zijn er in RID de Liemers al een flink aantal projecten uitgevoerd en opgeleverd, maar een aantal zullen ook nog in 2019 doorlopen. De redenen hiervoor liggen in vertragingen binnen projecten, het uitstellen van projecten door de gemeenten dan wel doordat de centrale

overheid de implementatie van een project (denk Basisregistratie personen) een aantal malen laat verschuiven in de tijd.

Intussen wordt er door de landelijke overheid nieuwe wetgeving uitgerold. De wet generieke digitale infrastructuur, als onderdeel van Digitaal 2017, verplicht gemeenten onder andere aan te sluiten op www.Mijnoverheid.nl. Het digitale portaal voor de burger, een plek waar alle overheidsdiensten op geconcentreerd worden.

Verder hebben alle gemeenten en samenwerkingsverbanden te maken met een veelheid aan digitale ontwikkelingen; Big Data, Internet of things, social media, drones, robotisering en nog veel meer. De snelheid van de digitale ontwikkelingen samen met nieuwe wetgeving zorgt ervoor dat gemeenten hun visie op dienstverlening, bedrijfsvoering en informatie regelmatig tegen het licht moeten houden.

Vanuit de programma's Antwoord © en i-NUP zijn we nu bij de implementatie van digitale dienstverlening 2017 en digitale Agenda 2020 aanbeland. De ontwikkelingen binnen het programma Digitaal 2017 en de Digitale agenda 2020 worden door de meeste gemeenten opgepakt en als belangrijk fundament gezien voor de informatievoorziening van de gemeente voor de toekomst. Voor de vorming van een e-overheid / Digitale Agenda 2017 / Agenda 2020 is een samenhangende informatiehuishouding nodig om klantgerichte en digitale diensten aan te bieden en de bedrijfsvoering beter te ondersteunen. De uitgangspunten van het besluit VNG zijn:

- Massaal Digitaal, maatwerk lokaal,
- Werken als een efficiënte overheid en
- Open en transparant in de participatiesamenleving.

Dit vraagt om een planmatige aanpak waar een 'vertrekpunt' aan vooraf gaat.

Het Informatiebeleidsplan 2018-2020 is de opdracht van de samenwerkende gemeenten aan de RID om plaats te geven aan de ontwikkelingen in 2017 die al opgenomen zijn en een doorkijk geven voor de komende jaren 2018 en 2019 en 2020. Dit alles is de combinatie van wettelijke verplichtingen, autonome ontwikkelingen binnen RID De Liemers en de veranderingen in de vorm van fusie en ambtelijke fusie binnen de aangesloten gemeenten. In het Informatiebeleidsplan 2018-2020 worden de volgende thema's geadresseerd:

- Doorontwikkeling dienstverleningsconcept: Eén van de belangrijkste taken van de gemeente is het leveren van diensten en producten aan haar inwoners.
- Regievoering en ketensamenwerking: Gemeenten werken steeds meer samen in ketens en samenwerkingsverbanden.
- De datagedreven gemeente: Dit gaat over de gegevens die de gemeente creëert, gebruikt en over de toepassingen waarvoor die gegevens gebruikt kunnen worden.
- Doorontwikkeling bedrijfsvoering: Dit behandelt de gewenste bedrijfsvoering van de flexibele en innovatieve gemeente. Middelen, processen en werkwijzen staan centraal.
- De basis op orde: Een aantal basisvoorwaarden, zoals informatieveiligheid en het werken onder architectuur.

In lijn met de oprichtingsstatuten van de RID zetten de samenwerkende gemeenten en RSD - nog steeds- stevig in op standaardisatie van informatiestromen om het werken in de ketens efficiënter en effectiever te maken.

Het onderstaande overzicht laat de status zien van alle projecten van het Informatiebeleidsplan 2012-2017, opgedeeld in jaarlijkse werkplannen.

Projecten

De RID is naast een beheerorganisatie ook een projecten organisatie. Om dit goed te kunnen sturen en monitoren is projectmatig werken een voorwaarde. Daarbij wordt

aangesloten bij de principes van Prince 2, dé standaard voor projectmatig werken. Het projectmatig werken is van belang, niet de volledige Prince 2 methodiek. De werkwijze van de RID is dan ook als volgt:

Project opstart en initiatie: Dit door middel van een vast te stellen Startnotitie, incl. op te leveren resultaten en financieel kader en dekking.

Project uitvoering: Actuele en 'levende' Actielijst, incl. Besluitenlijst, Risico-/Issue-log.

Project oplevering: Project opleveringsdocument.

Zowel de Startnotitie als de Projectoplevering zijn formele documenten die voorzien dienen te worden van een ondertekening door de RID contactpersonen ter akkoord. Indien het project niet opgenomen is binnen de begroting van de RID, zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de dekking van dit project.

Deze werkwijze heeft ertoe geleid dat een flink aantal projecten, zowel op Automatisering als op Informatisering, uitgevoerd dan wel gaande zijn. Daarbij zijn de volgende typen projecten te benoemen:

Er zijn 4 soorten projecten:

1. Projecten uit het Informatie Beleidsplan: gezamenlijke projecten waar alle gemeenten in participeren. Projecten zijn benoemd in het vastgestelde Informatie Beleidsplan c.q. werkplan per jaar inclusief een financieel kader;
2. ICT-projecten: gezamenlijke projecten waar alle gemeente in participeren. Dit kunnen Automatiserings- en Informatiseringsprojecten zijn;
3. Maatwerk projecten: projecten waar niet alle gemeente in participeren. Dit kunnen Automatiserings- en Informatiseringsprojecten zijn.
4. Vervangingsinvesteringen: vervanging van hardware en software, dit op basis van vrijval van kapitaallasten.

Uit het merendeel van de projecten vloeien ook structurele onderhoudslasten. Bij de projecten uit het Informatie Beleidsplan zijn deze al opgenomen in de RID begroting. Voor ICT projecten en Maatwerk projecten geldt het volgende:

- In het geval van ICT projecten worden de structurele lasten overgeheveld naar de RID begroting. Gezien de gezamenlijkheid binnen ICT projecten kan dit conform de normale verdeelsleutel.
- In het geval van Maatwerk projecten is dit wisselend. Daar waar de RID als contractant naar de leverancier optreedt, zal de RID de betreffende onderhoudsbedragen voldoen. Afrekening met de deelnemende gemeenten vindt jaarlijks plaats op basis van de verdeelsleutel per maatwerk project.

2.2.1 Projecten uit Informatie Beleidsplan

Onderdeel van het Informatie Beleidsplan is een projectenlijst; het gaat dan om projecten met prioriteit en projecten zonder. Deze is gebaseerd op het projectendashboard en de overige bevindingen. Daarnaast zijn er recent geformuleerde projecten toegevoegd. Voor de projecten 1 tot en met 22 zijn hiervoor ook kapitaallasten geraamd en opgenomen in de RID begroting. De kosten voor het Werkplan 2015 zijn niet in de begroting opgenomen maar betreffen verschuivingen van de gemeenten naar RID c.q. moeten verhaald worden via kostenbesparingen op andere projecten. Specifiek voor de IBP projecten uit het Werkplan 2016 is afgesproken dat de huidige jaarlijkse lasten als basis gelden voor het projectbudget. En dat, conform de convergentie doelstellingen uit de Businesscase van de RID, een verlaging van 10% van de huidige ICT-lasten het uitgangspunt is.

Voor de projecten uit het Werkplan 2017 geldt dat de projecten hetzij budget neutraal, hetzij reeds dekking hebben uit de lopende begroting, hetzij incidenteel extra geld vragen. Het laatste is van toepassing voor IBP 30: Doorontwikkeling procesbeheer/Digitale Overheid

- *) Gebruik MijnOverheid.nl: WOZ-beschikkingen
- *) Brede inzet van e-formulieren
- *) eHerkenning, Ondernemersplein
- *) DigiD machtigen

Hierbij is eenmalig € 40.000,- extra dekking gevraagd, en € 15.000,- structureel. Aanvullend is met de gemeenten afgesproken dat IBP 30 reeds vanaf mei 2016 zijn aanvang zal krijgen. Dit om de eigen ambities rondom digitale dienstverlening en de doelstellingen van Digitale Overheid 2017 te kunnen halen.

Projectcode	Projecten Werkplan 2013	Status
IBP-Project 0	Strategische keuze	Klaar
IBP-Project 1	(Digitale) dienstverlening	Klaar
IBP-Project 2	Verplicht gebruik BAG-gegevens. Ook: BAG-WOZ-koppeling en aansluiting basisregistratie	Klaar
IBP-Project 3	Modernisering GBA (incl. RNI) en convergentie van het systeem van Burgerzaken	Klaar
IBP-Project 4	Convergentie personeels- en salarisadministratie	Klaar
IBP-Project 5	Convergentie beheersystemen	Klaar

Projectcode	Projecten Werkplan 2014	Status
IBP-project 6	Gegevensmagazijn en makelaar. En: geomagazijn	Deels klaar, deels vervolg in 2019
IBP-project 7	Nieuw Handelsregister (NHR)	Klaar
IBP-project 8	Digikoppeling	Klaar
IBP-project 9	Digilevering	Gaande
IBP-project 10	Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)	Oplevering begin 2019
IBP-project 11	eHerkenning	Gaande
IBP-project 12	DigiD Machtigen	Gaande
IBP-project 13	DigiD audit	Klaar
IBP-project 14	Contractregistratie	Klaar
IBP-project 15	Het Nieuwe Werken (HNW)	Klaar
IBP-project 16	Convergentieplan/-notitie	Klaar
IBP-project 17	Antwoord voor bedrijven	Gaande
IBP-project 18	Basisregistratie kadaster	Klaar
IBP-project 19	Basisregistratie Topografie	Klaar
IBP-project 20	Basisregistratie Inkomen	Klaar
IBP-project 21	Basisregistratie WOZ	Klaar
IBP-project 22	Basisregistratie Voertuigen	Klaar

Projectcode	Projecten Werkplan 2015	Status
IBP-project 23	Decentralisaties : additionele verbeteringen	Klaar
IBP-project 24	Lokale uitvoeringsdienst : additionele verbeteringen	Klaar
IBP-project 25	Verbeteringen beveiliging	Klaar
IBP-project 26	Uitbreiding technische faciliteiten (storage e.d.)	Klaar

Projectcode	Projecten Werkplan 2016	Status
IBP-project 27	Decentralisaties: additionele verbeteringen 2016	Klaar
IBP-project 28	Convergentie Financiën	Oplevering begin 2019
IBP-project 29	Convergentie Belastingen	Gaande

Projectcode	Projecten Werkplan 2017	Status
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer *) Betalen en invorderen *) Koppeling GWS – Decos Join	Gaande
IBP-project 30	Doorontwikkeling procesbeheer / Digitale Overheid *) Gebruik MijnOverheid.nl: WOZ-beschikkingen *) Brede inzet van e-formulieren *) eHerkenning, Ondernemersplein *) DigiD machtigen	Klaar : Aansluiting MijnOverheid.nl tbv WOZ beschikkingen Gaande
IBP-project 31	Convergentie/sanering datadistributiesysteem	Op te starten in 2019
IBP-project 32	Plan van Aanpak convergentie 'kleinere' toepassingen	Op te starten in 2019
IBP-project 33	Vernieuwing technische infrastructuur	Gaande
IBP-project 34	Single Sign On	Gaande
IBP-project 35	Samenwerkende gemeenten (fusies)	In oplevering

Een aantal van de eerder genoemde projecten valt in het de categorie digitale dienstverlening. Om meer tempo gaan maken met de doorontwikkeling van digitale dienstverlening is ervoor gekozen een gebundeld en vooral praktisch uitvoeringsplan te maken met een overzicht van alle projecten waar we in 2018 en 2019 mee aan de gang moeten of willen. Tevens zijn hierbij ook ontwikkelingen opgenomen die ten tijde van het Informatiebeleidsplan nog niet bekend waren.

Projectcode	Projecten Uitvoeringsplan doorontwikkeling digitale dienstverlening 2018 - 2019	Status
	*) Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer *) Wet Digitale Overheid Hangt samen met: GDI en eID stelsel *) AMvB: Besluit digitale toegankelijkheid (o.b.v. Europese richtlijn uit 2016) *) E-herkenning *) eIDAS *) MijnOverheid Berichtenbox (MOBB) *) Strategische visie doorontwikkeling e-diensten *) Verbeterplan website – uitvoeren verbeteracties *) Ondernemersplein (voorheen Antwoord voor bedrijven) *) Opstellen plan Meten en Monitoren *) Betere koppeling KCS en Zaaksysteem *) DigiD machtigen *) DigiD Co-signing	Gaande

2.2.2 ICT Projecten

In het onderstaande overzicht worden de ICT projecten aangegeven die de volgende kenmerken hebben:

- Alle gemeenten nemen deel.
- Er is een project begroting opgesteld en geaccordeerd door de RID Contactpersonen. Dit door middel van een Startnotitie.
- Projecten kennen incidentele investeringen, deze worden omgeslagen naar kapitaallasten. Veelal vloeien uit projecten ook structurele onderhoudslasten . Deze worden geboekt op Activiteit 5130, Onderhoud software.
- De projecten houden een overheveling in van het projectbudget naar de RID. Dit betekent dus een verhoging van de RID begroting. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de dekking van deze verhoging.
- De financiële verdeelsleutel is op basis van de geldende verdeelsleutel van de RID begroting, zijnde de inwoneraantallen per gemeente.
- Projecten < € 10.000,- worden niet geactiveerd.

In 2018 zijn de onderstaande gezamenlijke tussentijdse ICT projecten opgestart en deels al klaar:

Tussentijdse ICT projecten	Status
Meldingen Openbare Ruimte	Gereed
Nieuwe Liemerse Werkplek	Gereed
Upgrade iWriter sjablonensysteem	Gaande

2.2.3 Maatwerk projecten

In het onderstaande overzicht worden de maatwerk projecten aangegeven die de volgende kenmerken hebben:

- Niet alle gemeenten nemen deel.
- Er is een project begroting opgesteld en geaccordeerd door de RID Contactpersonen. Dit door middel van een Startnotitie.
- Projecten kennen incidentele investeringen, deze worden doorbelast aan de gemeenten en drukken niet op de RID begroting. Veelal vloeien uit projecten ook structurele onderhoudslasten. Deze worden geboekt op Activiteit 75xx, Onderhoud applicaties. De gemeenten die deel hebben genomen krijgen jaarlijks dit onderhoud doorbelast.
- De financiële verdeelsleutel is op basis van een nader af te spreken verdeelsleutel per project

In 2018 zijn de onderstaande maatwerk projecten opgestart en deels al klaar:

grootboek	Omschrijving	Begroting 2018	Werkelijk	Duiven	WSP	Westervoort	Zevenaar	RSD	MGR	RID	Presikhaaf
751103	CMG Duiven	70.000	56.480	56.480							
751106	CMG Westervoort	40.000	36.640			36.640					
751109	Project Cognos	19.000	586					357	154		75
751119	Onderhoud Bentley	15.000	11.635	5.730		3.433	2.472				
751120	Postcodetabel	1.500	-								
751123	BAG monitoringtool (K)	6.000	-								
751129	Voorraad Software		1.587	529		529	529				
751130	Decentralisatie Centric R-Z	19.000	39.791				39.791				
751131	DVO WSP-MG(K)	6.600	3.168		73.895						
751132	Onderhoud SquitXO	162.000	159.717	42.394		42.394	74.929				
751133	GovRoam	6.000	4.500	1.125		1.125	2.250				
751134	Onderhoud burgerzaken D-W(K)	86.000	90.026	19.890		19.890	50.246				
751135	Inkoper Westervoort(K)										
751137	Project ICT D-W	340.000	-	-		-					
751138	DVO MGR (K)										
751139	Huisvesting MGR Westervoort(k) structureel	33.178	5.658							32.631	
751139	Huisvesting MGR Westervoort(k) incidenteel	33.603	401								
751140	DVO Presikhaaf bedrijven		4.831								12.965
Totaal Maatwerk-projecten		837.881	415.020	126.147	73.895	104.011	170.574	154	32.631	75	12.965

2.2.4 Vervangingsprojecten

In het onderstaande overzicht worden de vervangingsprojecten aangegeven die de volgende kenmerken hebben:

- Betreft vervanging van hardware en software op basis van vrijval van kapitaallasten.
- Projecten kennen incidentele investeringen, deze worden omgeslagen naar kapitaallasten. Veelal vloeien uit projecten ook structurele onderhoudslasten. Deze worden geboekt op Activiteit 5130, Onderhoud software.
- De projecten worden gedekt op basis van vrijval van kapitaallasten in de begroting van de RID.
- De financiële verdeelsleutel is op basis van de geldende verdeelsleutel van de RID begroting, zijnde de inwoneraantallen per gemeente.
- Projecten < € 10.000,- worden niet geactiveerd.

In 2018 zijn de onderstaande vervangingsprojecten opgestart en deels al klaar:

Vervangingsprojecten	Status
Software	
Topdesk	Oplevering begin 2019
Hardware	
Vervanging iPads tbv digitaal vergaderen	Gereed
Vervanging werkplekken RID	Gereed
Centrale computerruimte	
Vervanging Netwerk componenten edge	Gaande
Vervanging Netwerk componenten datacenter	Gereed
Centrale backup storage	Gereed
Centrale server hardware	Gereed
Centrale Xenapp server hardware	Gereed
Citrix Xendesktop hardware	Gereed
Citrix GPU licenties / implementatie / FSLogic	Gaande
SQL licenties en migratie dienstverlening	Gereed

Centrale software Microsoft	Gereed
Centrale software VMWare upgrade	Gereed
Upgrade server OS	Op te starten in 2019
Firewall gasteninternet	Gereed
VPN locaties	Gereed
Project monitoring hardware	Gereed

2.3 Informatiebeveiliging

Gemeenten moeten hun informatiebeveiliging op orde hebben. Reden waarom in 2013 gemeenten op de Buitengewone Algemene Ledenvergadering (BALV) in november de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (hierna: BIG) als hét gemeentelijke basisnormenkader voor informatieveiligheid hebben vastgesteld.

Binnen de Liemers zijn gemeenten en SDL in 2015 gestart met het BIG-project. Dit met de bedoeling de betreffende organisaties binnen drie jaar 'BIG-proof' te maken. Inmiddels is het BIG-project afgerond en is een nieuw project – project Baseline Informatiebeveiliging Overheid (hierna: BIO) – in voorbereiding.

Vanaf 2016 is de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) van toepassing. Het betreft een nieuw opgezette verantwoordingssystematiek rond informatieveiligheid voor diverse deelgebieden. Reden waarom het BIG-project sindsdien is uitgebreid met ENSIA-afstemming en advies. Meer over de BIG, BIO en ENSIA in paragraaf 2.3.1

In 2018 werd ook de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) afgerond. Ook dit onderdeel is binnen het BIG-project opgepakt. In paragraaf 2.3.2 staan we hier wat uitgebreider bij stil.

2.3.1 BIG, BIO en ENSIA

In 2015 is een begin gemaakt met de implementatie van de BIG in de Liemerse gemeenten. In 2018 is het betreffende project afgerond met een aantal restpunten. Een drietal ontwikkelingen heeft hierbij een rol gespeeld, waaronder – en dat is de eerste ontwikkeling – de realisatie van de Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) op landelijk niveau. De GGI wordt in opdracht van de gemeenten in het kader van de Digitale Agenda 2020 gerealiseerd. Eén van die onderdelen van GGI is GGI-Veilig. Het betreft een collectieve voorziening voor de operationele informatiebeveiliging op de bedrijfsnetwerken/ICT-infrastructuren van gemeenten en samenwerkingsverbanden en de landelijke GGI-Infrastructuur en daarop aangeboden GGI-Diensten. Het doel is om *'...met o.a. de verwerving van een collectieve voorziening voor de operationele informatiebeveiliging de deelnemers op een ontzorgende manier te ondersteunen bij het vergroten van de digitale weerbaarheid.'*¹ Dat betekent een collectieve aanbesteding voor het verwerven van een portfolio van producten en diensten op het gebied van operationele informatiebeveiliging. Het gaat daarbij om een raamovereenkomst, waarbinnen de deelnemers weer zelf een overeenkomst kunnen afsluiten. De te verwerven GGI-Veilig producten en diensten zitten in drie percelen.

De BIG-projectgroep heeft in 2018 geconcludeerd dat een deel van de overblijvende BIG-maatregelen – en dan betreft het vooral technische zaken – pas kunnen worden geïmplementeerd na afronding van de GGI-aanbesteding in 2019. Op zich al reden om restpunten te benoemen en te overwegen het BIG-project te sluiten, maar er is meer.

Ten tweede: in de loop van 2018 werd duidelijk dat de BIG spoedig zou worden vervangen door iets nieuws, te weten de BIO. BIO staat voor Baseline Informatiebeveiliging Overheid en is de vervanger van de sectorale baselines. Hierna een korte toelichting,

¹ VNG Realisatie, GGI Veilig Openbare Europese aanbesteding. Beschrijvend document, 31 juli 2018. Blz. 8.

De BIG was speciaal bedoeld voor gemeenten, de Baseline Informatiebeveiliging Rijksoverheid (BIR) voor de rijksoverheid, de Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen (BIWA) voor waterschappen en de Interprovinciale Baseline Informatiebeveiliging (IBI) voor de provincies. Qua inhoud waren de verschillen tussen deze sectorale baselines gering. Iedere baseline had als het ware alleen een 'eigen sausje' en dit bemoeilijkte één gemeenschappelijke taal. Waar wel een groot verschil in was te zien, is de mate van detaillering. Hierdoor liepen de beveiligingsmaatregelen ook uiteen.

Het vervangen van de huidige sectorale baselines door de BIO, moest onder andere bijdragen aan het creëren van meer eenduidigheid binnen en tussen de diverse overheidslagen. Hiernaast werden uiteraard de verbeterpunten uit de huidige baselines meegenomen in de ontwikkeling van de BIO.

Vanaf 2019 dient de BIG te worden omgezet in de BIO. Ook dit heeft meegespeeld in het besluit de BIG af te ronden om alle energie vervolgens te steken in de implementatie van de BIO. Dat wil zeggen: maatregelen, procedures, protocollen e.d. moeten aangepast worden aan de nieuwe norm.

Het spreekt voor zich dat een dergelijk traject 'georganiseerd' moet worden aangevlogen. Dat wil zeggen: in projectvorm.

Ten *derde*: in 2018 werd al snel duidelijk dat het BIG traject zich al bevond in het grijze gebied tussen projectfase en beheerfase; steeds meer documenten verkeerden al in de onderhoudsfase. Ook al een reden om de projectfase geleidelijk aan af te sluiten.

Middels ENSIA verantwoorden gemeenten zich voor de jaren 2018 en 2019 nog over de BIG. In 2018 heeft RID De Liemers de ENSIA-vragenlijsten voorzien van invuladviezen voor de drie gemeenten. In 2019 zal dat niet anders zijn en dat geldt ook voor 2020. Alleen zal dan de lijst aangepast zijn aan de BIO.

2.3.2 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Vanaf 25 mei 2018 moesten de gemeenten – dus ook de Liemerse gemeenten - voldoen aan Algemene Verordening Gegevensbescherming; de AVG. Het gaat daarbij om privacy. Dat is niet hetzelfde als informatiebeveiliging, maar er zijn wel raakvlakken – er is verwantschap.

In het kader van de AVG is hard samengewerkt voor wat betreft de opzet van verwerkingenregisters, zowel voor de gemeenten als voor de SDL. Daarnaast is er een *Standaard Privacy impact assessment (PIA)* ontwikkeld voor de SDL en gemeenten en zijn er onder leiding van de RID er al diverse PIA's uitgevoerd, waaronder een voor het nieuwe systeem voor de gemeentelijke belastingen en de nieuwe kantoorautomatiseringssoftware.

Verder is er een privacy-beleid ontwikkeld, evenals een privacyreglement. Ook zijn de verwerkersovereenkomsten tegen het licht gehouden en zijn diverse procedures vernieuwd.

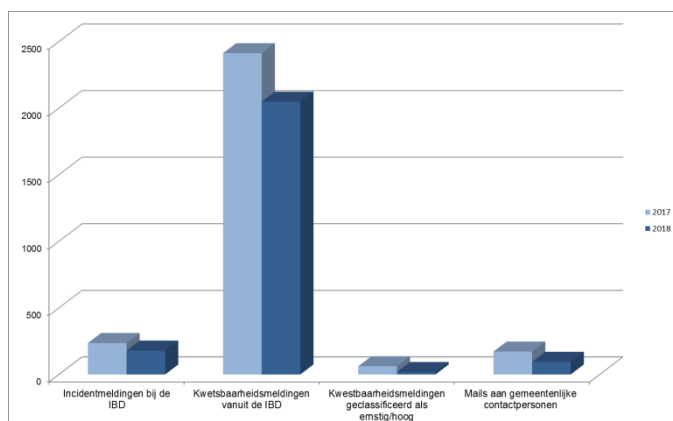
Tot slot zijn er twee personen van Samenwerking de Liemers als Functionaris Gegevensbescherming aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

2.3.3 Professionalisering en resultaten

Vanaf 2013/2014 wordt de gemeentelijke informatiebeveiliging verder geprofessionaliseerd. Nagenoeg in alle gemeenten zijn informatiebeveiligingsspecialisten aangesteld en dat geldt ook voor de Gemeenschappelijke Regelingen in het lokaal bestuur. De lokale specialisten worden bijgestaan door de Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten (IBD). De IBD is voor gemeenten het schakelpunt met het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en levert veel beveiligingsproducten, waaronder een uitgebreid ondersteuningspakket ter verhoging van de digitale weerbaarheid.

De professionalisering begint haar vruchten af werpen en dat komt in cijfers tot uitdrukking. De volgende tabel, vergezeld van een grafisch weergave spreekt verder voor zich.

	2017	2018
Incidentmeldingen bij de IBD	236	179
Kwetsbaarheidsmeldingen vanuit de IBD	2413	2049
Kwetsbaarheidsmeldingen geclassificeerd als ernstig/hoog	62	18
Mails aan gemeentelijke contactpersonen	172	95

In overeenstemming met het bovenstaande laten ook de cijfers bij RID De Liemers een positiever beeld zien.

2.4 Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting NW 2018	Rekening 2018	Verschil
RID					-
Lasten	3.857.751	4.264.011	4.472.375	4.384.106	88.269
Baten	3.857.751	4.264.011	4.472.375	4.384.106	88.269
Saldo	-	-	-	-	-

3. Programma Inkoop

3.1 Wat hebben we bereikt ?

In 2017 heeft RID haar nieuwe missie bekendgemaakt. Naast faciliteren van onze opdrachtgevers wil ze vooral verbinden en versterken vanuit een proactieve houding. In 2018 is RID hier mee aan de slag gegaan.

Nieuwe Missie

RID de Liemers is hét ICT en Inkoop Dienstencentrum van en voor de Liemerse gemeenten. Wij verbinden en versterken de gemeenten op gebied van ICT en Inkoop.

Wij bieden moderne technologie en specialistische kennis die gericht is op de behoefte van vandaag, en innovatie voor morgen mogelijk maakt. Wij maken het mogelijk dat de gemeenten hun doelstellingen op het vlak van efficiënte bedrijfsvoering en hoogwaardige dienstverlening behalen. Wij zorgen ervoor dat de gemeenten doelmatig en rechtmatig kunnen inkopen en optimaal gebruik kunnen maken van de kansen op de inkoopmarkt.

Relatiebeheer

Na de herindeling van de gemeente Zevenaar en Rijnwaarden en de ambtelijke fusie van de gemeenten Duiven en Westervoort, en de (nieuwe) portefeuillehouders (Inkoop) waren geïnstalleerd is een start gemaakt met het bezoeken van de (veelal nieuwe) gesprekspartners bij onze opdrachtgevers. Bij nieuwe gezichten om kennis te maken en om inzicht te krijgen in het werkveld, ambities en uitdagingen. Daarnaast om vast te kunnen stellen hoe en waar RID (inkoop) kan ondersteunen en bijdragen aan die ambities. Onder andere vanuit dié behoeften is in 2018 een tweetal pilots gestart en onderzoeken we welke (extra) diensten RID inkoop zou kunnen ontwikkelen om haar opdrachtgevers (nog) beter van dienst te kunnen zijn.

Inkoopbeleid 1Stroom

Eind 2018 is door het bestuur van 1Stroom het inkoopbeleid vastgesteld. Daarmee sluit 1Stroom aan bij het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Duiven, Westervoort, Zevenaar en SDL. 1Stroom onderstreept daarmee dat in elk geval bij Europese aanbestedingen inzet van social return een must is en dat waar mogelijk regionale ondernemers moeten kunnen meedingen naar opdrachten van de gemeenten.

Social return

In 2018 is bij minimaal 7 Europese aanbestedingen een vorm van Social Return toegepast. Maatwerk per aanbesteding is hierin van belang. Door de samenwerking tussen RID inkoop en de medewerkers van RSD de Liemers (projectgroep Social Return) is per aanbesteding bekeken wat de beste toepassing is, voor de betreffende aanbesteding. Vanuit deze aanbestedingen zijn concrete banen, trainingen en werkervaringsplekken gecreëerd. Door ruimte te bieden voor een meer creatieve invulling is social return ook mogelijk gebleken bij inkooptrajecten met een lagere opdrachtwaarde en stelt dit MKB bedrijven in staat om maatschappelijk verantwoord te ondernemen en opdrachten bij de lokale overheid te verkrijgen. Verder speelt de projectgroep een actieve rol om de samenwerking met regiogemeenten en Provincie te bevorderen en gezamenlijk nog meer resultaten te realiseren de komende jaren.

Regionale ondernemers/inkoopapp

In 2016 is door RID inkoop een inkoopapp ingericht waarop (regionale) ondernemers zich kunnen presenteren. Na vaststelling van het inkoopbeleid in mei 2017 is in samenwerking met de MKB afdelingen binnen de Liemers deze voorziening nadrukkelijk onder de aandacht gebracht bij regionale ondernemers en gemeentelijke opdrachtgevers. Inmiddels hebben

zo'n 300 ondernemers zich op de inkoopapp geregistreerd. Zevenaar is in 2018 gestart met het ontwikkelen van een lijst met verwachte aanbestedingen. Begin 2019 is de lijst voor het eerst geplaatst en daarna periodiek ververs. Op deze wijze kunnen geregistreerde bedrijven interesse voor (een specifieke) opdracht(en) kenbaar maken.

Pilot 'Inhuur tijdelijk personeel'

In 2018 zijn Zevenaar en RID inkoop gestart met een pilot waarbij voor het werven van tijdelijk personeel gebruik wordt gemaakt van de inhuurmodule www.werkeningelderland.nl. De pilot moet duidelijk maken of het platform meerwaarde levert voor een snel en rechtmatig inkoopproces en aantrekkelijke tarieven. Ook RSD en RID sluiten aan op de pilot. De pilot loopt door in 2019.

Pilot 'Contractmanagement door KPI score card'

Afgesloten contracten bevatten vaak nogal wat eisen en wensen en criteria waaraan dienstverlening moet voldoen en soms ook boeteclausules. Die gemaakte afspraken worden niet altijd goed gemonitord. RID inkoop is een pilot gestart met een aantal contracteigenaren om te borgen dat gemaakte contractafspraken (beter) worden nagekomen. Een KPI (kritische prestatie indicatoren) score card is een hulpmiddel dat dit mogelijk maakt. De pilot moet duidelijk maken of contracteigenaren zich gesteund voelen in het managen van hun contracten door het gebruik van dit model en of contractafspraken op deze wijze beter worden nagekomen.

Aanbestedingsadvies en begeleiding

RID inkoop is in 2018 bij ongeveer 42 aanbestedingen betrokken geweest. De inkoopadviseurs hebben ofwel geadviseerd over de aanbesteding ofwel het gehele aanbestedingsproces ondersteund. Ondanks de hoge werkdruk is het afgesproken service level over advies en begeleiding in vrijwel alle gevallen gehaald. In totaal zijn 99 adviesverzoeken afgehandeld waarvan er 2 buiten de afgesproken tijdsmarge.

3.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Aanbestedingsadvies en begeleiding

RID inkoop is in 2018 bij ongeveer 42 aanbestedingen betrokken geweest. De inkoopadviseurs hebben ofwel geadviseerd over de aanbesteding ofwel het gehele aanbestedingsproces ondersteund. Ondanks de hoge werkdruk is het afgesproken service level over advies en begeleiding in vrijwel alle gevallen gehaald. In totaal zijn 99 adviesverzoeken afgehandeld waarvan er 2 buiten de afgesproken tijdsmarge.

Aanbrengen slijtlagen
Afvalinzameling papier Zevenaar
Belastingen
Bouwrijp maken De Stede
Brandverzekering Zevenaar
Damwand Arnhemseweg Zevenaar
Deurwaardersdiensten Zevenaar
eHerkenning en eIDAS
Groenonderhoud Zevenaar
Groot onderhoud asfalt 2018
Groot onderhoud Zonnemaat fase 4
GT connect
Hardware RID
Horeca concept HAL12
Huisadvocaat Zevenaar
Ingenieursdiensten gww project Groessen
Inhuur inkoopadviseur
Inhuur Projectleider adviseur doorontwikkeling en borging Lias
Inhuur projectleider BAT Zevenaar
Kantoorstoelen 1Stroom
Klein asfaltonderhoud Zevenaar
Landweerdijk Zevenaar (Check brieven)
Meubilair (1Stroom)
Minicontainers Zevenaar
Multifunctionals
Onderhoud kunstgras
Onderhoud natuurgas
Opleiding coaching teamregisseurs 1Stroom
Oud
Oud karton 1Stroom
Parkeerbeheer Zevenaar
Projectleider doorontwikkeling Lias
Reconstructie Arnhemseweg Zevenaar
Reconstructie Hengeldenweg Zevenaar
Renovatie kunstgrasvelden Duko
Revitalisering Giesbeek
Rioleringsbuizen Zevenaar
Stresstest (D,W,Z)
Veegwagens (Z)
Vitaal centrum Duiven
Vrachtwagen (1Stroom)
Watercompensatie Arnhemseweg en Hengelder
Zonnemaat fase 4

Overzicht afgeronde aanbestedingen 2018 inclusief resultaat

In 2018 heeft RID inkoop een record aantal aanbestedingen begeleid. In onderstaand overzicht zijn de aanbestedingen opgenomen die zijn afgerond in 2018. Er zijn weer mooie financiële resultaten behaald. In totaal is ten opzichte van de raming vooraf **voor bijna 4 miljoen** lager ingeschreven! Zeker zo mooi is dat tegelijkertijd bij deze aanbestedingen is voldaan aan het streven van de gemeenten om maatschappelijk verantwoord in te kopen. Een prima financieel resultaat kan dus hand in hand gaan met de inzet van social return en het inkopen van duurzame producten en diensten. Waar mogelijk zijn regionale ondernemers uitgenodigd om mee te dingen. Tenslotte werden administratieve lasten voor zowel de gemeenten als inschrijvers verlicht door in bijna alle gevallen het aanbestedingsproces geheel digitaal te laten verlopen.

Gemeente	Betrokken mw	Onderwerp	Soort aanbesteding	Status	Gegund aan	Geraamde opdrachtwaarde totaal (excl. Btw)	Resultaat aanbesteding (inschrijfsom) (excl. Btw)	Verskil (over totale contractperiode)	Social return toegepast?	Duurzaamheids id toegepast	Regionale partijen uitgenodigd
Duiven/Westervoort	Wilco Nieuwenhuis	Glasbewassing	Meervoudig ond	Afgerond	Van Eck		€ 51.762,00		ja	ja	ja
RID	Jeroen de Goey	Licenties (Microsoft etc.)	Europees	Afgerond	Comparex	€ 1.000.000,00	€ 475.283,85	€ 524.716,15	ja	nvt	nvt
Zevenaar	Edwin Jacobs	Renovatie wijk Giesbeekputten e	Europees (lever)	Afgerond		€ 4.400.000,00			ja	ja	ja
Zevenaar	Edwin Jacobs	Renovatie wijk Giesbeek aannemer	Meervoudig ond	Afgerond	KWS infra		€ 2.277.000,00		nee	??	ja
Zevenaar	Edwin Jacobs	Fase 4 wijk Zonnemaat	Meervoudig ond	Afgerond	KWS infra		€ 1.494.000,00		ja	ja	nvt
RID	Patrick Bronmeijer	Raamovk hardware	Europees	Afgerond	Scholten Awater						
RID	Ruud Fritsema Wima Dikker Nils Jansen	Belastingen	Europees	Afgerond	Gouw IT	€ 1.941.740,00	€ 935.680,00	€ 1.006.060,00	ja	nvt	nvt
Duiven	Geertje Oosterink	Onderhoud sportvelden - natuurgas (maaien)	Meervoudig onderhands	Afgerond	Wencop	€ 170.000,00	€ 82.600,00	€ 87.400,00	ja	??	ja
Duiven	Geertje Oosterink	Renovatie Korfbalvelden (duko) / Handbal (Loo)	Meervoudig ond	Afgerond	TopGrass	€ 200.000,00	€ 201.945,00	€ -1.945,00	nee	??	nee
Zevenaar	Mark Tessemaker	Bouwrijp maken De Stede	Meervoudig ond	Afgerond	De Liemers wegebouw	€ 550.000,00	€ 324.200,00	€ 225.800,00	nee	nvt	ja
Zevenaar	Edwin Jacobs	Renovatie riolering Angerlo	Meervoudig	Afgerond		€ 3.000.000,00					
Zevenaar	Cora Zeldenrust	Groenonderhoud Zevenaar	Europees	Afgerond	Sight Landscaping	€ 480.000,00	€ 425.998,00	€ 54.002,00	ja	??	nvt
Istroom	Bjorn van Gestel	Kantoorstoelen	Europees	Afgerond	Ahrend Nederland	97500	€ 97.500,00	-	nee	ja	nvt
Westervoort	Niels Zondag	Bedrijventerrein het Ambacht We	Meervoudig ond	Afgerond							
Zevenaar	Ben Labree	Accountant	Europees	Afgerond	Stolwijk						
Zevenaar	Marcel Kroenbrink	Mini containers	Europees	Afgerond					ja	ja	nvt
Zevenaar	Annerieke van der Lin	Verbreding Arnhemseweg	Europees Niet o	Afgerond		€ 6.000.000,00	€ 4.250.000,00	€ 1.750.000,00	ja	ja	nvt
Zevenaar	Maarten Hageman	Aanbrengen slijtlagen	Meervoudig ond	Afgerond							
Istroom	Rogier Maneschijn	Opleiding/coaching teamregisse	Meervoudig ond	Afgerond							
Zevenaar	Erik Schurmann	Veegwagens	Europees	Afgerond	Terberg Matec	€ 400.000,00	€ 359.000,00	€ 41.000,00	nee	ja	nvt
Zevenaar	Emy Sloot	Huisadvocaat	Meervoudig ond	Afgerond	Hekkelman				nee	nee	nee
Zevenaar/RDL de Lie	Marcel Kroenbrink	Afvalinzameling papier	Europees	Afgerond	Roumaat						
Zevenaar/RDL de Lie	Simon de Koning					€ 110.000,00	€ 110.000,00	€ -	n	n	ja
Zevenaar	Maria Soeter	Deunwaardersdiensten	Meervoudig ond	Afgerond	GGN	€ 120.000,00	€ 72.070,00	€ 47.930,00	nee	nee	nee
RID	Annette Born	eHerkenning en eIDAS	Meervoudig ond	Afgerond	Connectis	€ 36.000,00	€ 27.720,00	€ 8.280,00	nee	nee	nee
Zevenaar	Peter Wiendels	Damwand Arnhemseweg	Meervoudig ond	Afgerond	Dusseldorp	€ 425.276,89	€ 377.000,00	€ 48.276,89	nee	??	ja
Zevenaar	Arnold Witjes	Ingenieursdienst herinrichting	Meervoudig ond	Afgerond	Verhoeve & Faber	€ 110.000,00	€ 89.675,50	€ 20.324,50	nee	ja	ja
		Europees									

- Verschil tussen raming en inschrijfbedrag is over de gehele contractperiode bijna € 4 miljoen Euro!
- Er is voor ongeveer € 270.000,- social return afgesproken in de gesloten contracten.

3.3 Wat heeft het gekost?

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting NW 2018	Rekening 2018	Verskil
Inkoop					
					-
Lasten	247.538	237.378	262.378	260.803	1.575
Baten	247.538	237.378	262.378	260.803	1.575
Saldo	-	-	-	-	-

4. Programma RSD

4.1 Wat hebben we bereikt?

4.1.1 Missie RSD

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de participatiewet, werken wij integraal met partners in het sociaal domein en zijn wij de verbindende factor. Als netwerkorganisatie zijn wij de regisseur van de (door)ontwikkeling van de inclusieve Liemerse arbeidsmarkt.

4.1.2 DNA

Ons DNA heeft 3 kernwaarden:

Perspectief: We zoeken samen met de inwoners naar een aantrekkelijk perspectief en doen een beroep op zelfstandigheid en eigen kracht.

Maatwerk: We onderzoeken gezamenlijk met de individuele inwoner en onze netwerkpartners de behoeften en de mogelijkheden van individuele inwoners en doen wat nodig is.

Vakmanschap: Wij zijn professionals. We werken methodisch en bieden continuïteit. Onze medewerkers zijn (zelf)kritisch, hebben een lerende houding en zoeken actief de samenwerking met de netwerkpartners.

4.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

In juli 2018 heeft de RSD een nieuwe bestuurlijke opdracht gekregen. De RSD heeft hiervoor in 2017 een businesscase opgesteld. In het 3^e kwartaal 2018 heeft de RSD een implementatieplan opgesteld en per 1-10-2018 is de RSD officieel gestart met de implementatie van de businesscase. Evenals in vorige jaren heeft de RSD daar waar mogelijk getracht subsidies binnen te halen om hiermee de kosten voor de gemeenten te drukken. Ook in 2018 is voor meer dan € 300.000,- aan subsidie ingediend. Dit heeft ertoe geleid dat de RSD voor 2018 de extra middelen die nodig waren voor de businesscase met een halfjaar heeft doorgeschoven, zodat voor de gemeenten de eerste investeringen voor de businesscase eerst in 2019 naar voren zullen komen. Voor de implementatie van de businesscase is een stuurgroep (bestuurlijk en ambtelijk) en projectgroep ingericht die de voortgang van het implementatieplan met daaraan gekoppeld de kpi's (kritische prestatie indicatoren) nauwlettend volgen. Eind 2019 zal er een eerste evaluatie aan de gemeenteraden worden gepresenteerd.

4.3 Wat heeft het gekost?

	Jaarrekening	Begroting	Begroting	Rekening	
RSD	2017	2018	NW 2018	2018	Verschil
					-
Lasten	4.456.654	4.325.652	4.938.627	4.904.589	34.038
Baten	4.456.654	4.325.652	4.938.627	4.904.589	34.038
Saldo	-	-	-	-	-

4.3.1 Werk, Inkomen & Dienstverlening

Duiven: Werk, Inkomen & dienstverlening	Realisatie 2017	Begroting 2018 primaire begroting	Begroting 2018 nw	2e turap 2018	Realisatie 2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2018	Aantal
Uitkeringen Inkomensdeel	6.427.717	6.433.713	6.074.773	6.306.044	6.237.147	448	435	-13
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	72.035	69.000	19.903	65.928	41.926			
Uitgaven W-deel	528.482	342.855	342.855	342.855	342.855			
Uitgaven bijz.bijst./WKO (DVO)	87.280	75.500	75.500	75.500	150.368			
Uitgaven Duiven	7.115.514	6.921.068	6.513.031	6.790.327	6.772.296			
Bijdrage gemeente Duiven	7.115.514	6.921.068	6.513.031	6.790.327	6.772.296			
Westervoort: Werk, Inkomen & dienstverlening	Realisatie 2017	Begroting 2018 primaire begroting	Begroting 2018 nw	2e turap 2018	Realisatie 2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2018	Aantal
Uitkeringen Inkomensdeel	5.253.726	5.636.769	4.874.641	5.053.496	4.951.725	373	356	-17
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	22.428	-18.000	15.897	-10.759	-7.826			
Uitgaven W-deel	346.081	262.634	262.634	262.634	321.026			
Uitgaven bijz.bijst./WKO (DVO)	118.242	53.500	53.500	53.500	92.844			
Uitgaven Westervoort	5.740.478	5.934.903	5.206.672	5.358.871	5.357.770			
Bijdrage gemeente Westervoort	5.740.478	5.934.903	5.206.672	5.358.871	5.357.770			
Zevenaar: Werk, Inkomen & dienstverlening	Realisatie 2017	Begroting 2018 primaire begroting	Begroting 2018 nw	2e turap 2018	Realisatie 2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 1-1-2018	Aantal uitkerings-gerechtigden per 31-12-2018	Aantal
Uitkeringen Inkomensdeel	9.339.687	13.184.842	12.007.646	12.325.949	12.163.059	902	865	-37
Uitkeringen Bbz gev.zelfst.	61.582	68.500	10.761	21.057	67.874			
Uitgaven W-deel	890.783	836.612	836.612	836.612	923.362			
Uitgaven bijz.bijstand	1.174.259	1.326.000	1.326.000	1.326.000	1.573.938			
Uitgaven WMO-voorzieningen	2.865.667	2.364.411	3.970.995	3.970.995	4.607.124			
Uitgaven Wmo-begeleiding	2.052.596	-	3.064.002	3.064.002	3.332.512			
Uitgaven Jeugdzorg	5.734.421	-	9.336.003	9.336.003	11.677.947			
Uitgaven Zevenaar	22.118.995	17.780.365	30.552.019	30.880.618	34.345.817			
Bijdrage gemeente Zevenaar	22.118.995	17.780.365	30.552.019	30.880.618	34.345.817			

Inkomen

De economische recessie is al weer een tijdje achter de rug en het aantal uitkeringsgerechtigden in de Liemers is met 3,9% gedaald in 2018. Hierover is/wordt uitgebreid gerapporteerd in de bestuursrapportage 2018 die is/zal worden besproken met de accountmanagers en bestuurders van de 3 gemeenten.

De gemeente Westervoort heeft als enige van de 3 Liemerse gemeenten geen tekort op het budget Inkomensdeel en heeft een overschot van 8,6% op haar budget. Voor het eerst sinds jaren hoeft geen van de gemeenten een beroep te doen op de Vangnetuitkering. Hier kan men zich op beroepen wanneer het tekort meer dan 5% bedraagt. De gemeente Duiven en Zevenaar hebben respectievelijk een tekort van 3,8% en 2,9%. Dit is aanmerkelijk lager dan voorgaande jaren. De voornaamste reden hiervan is dat de budgetten door het ministerie van SZW in 2018 behoorlijk naar boven zijn bijgesteld. Daarnaast helpt een daling van het aantal uitkeringsgerechtigden natuurlijk ook.

De uitgaven voor Bbz-gevestigde zelfstandigen zijn voor alle gemeenten lager uitgevallen dan geraamd. Dit heeft o.a. te maken met het feit dat er minder aanvragen zijn toegekend dan verwacht.

Voor een onderbouwing hoeveel cliënten van de RSD duurzaam aan het werk zijn gegaan, wordt verwezen naar de bestuursrapportage 2018 van de RSD de Liemers.

Werk

De kosten voor re-integratie zullen bij benadering uitkomen op het begrote bedrag aan kosten. In de bestuursrapportage wordt uitgebreid ingegaan op hoe de budgetten zijn besteed en wat de effecten zijn geweest.

Dienstverlening (directe kosten)

Voor het programma Dienstverlening is een aantal bijstellingen t.o.v. de begroting 2018 opgenomen, aangezien afwijkingen in aantallen en uitgaven zijn geconstateerd. Met name bij de gemeente Rijnwaarden op de onderdelen Jeugdzorg en WMO-begeleiding. Ook waren vooraf enkele producten en/of regelingen op nacalculatie gezet. Hierover is in de eindafrekening DVO een specificatie van de realisatie opgenomen.

	Jaarrekening	Begroting	Begroting nw	Begroting na	Realisatie	Verschil
Specificatie Dienstverlening	2017	origineel 2018	2018	2e turap 2018	2018	
Totale uitvoeringslasten	377.268,00	358.298,00	377.268,00	440.046,00	400.838,15	39.207,85
Bijdrage gemeente Duiven	48.794,00	52.098,00	48.794,00	55.257,00	55.257,00	0,00
Bijdrage gemeente Westervoort	49.921,00	37.342,00	49.921,00	46.611,00	45.902,00	709,00
Bijdrage gemeente Zevenaar	278.553,00	268.858,00	278.553,00	338.178,00	299.679,15	38.498,85

4.3.2 Beleidsindicatoren:

nr	taakveld	naam indicator	eenheid	bron	Indicator
1	0. bestuur en ondersteuning	formatie	FTE per 1.000 inwoners	eigen gegevens	0,88
2	0. bestuur en ondersteuning	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	eigen gegevens	0,90
3	0. bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	eigen begroting	110,65
4	0. bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	eigen begroting	28%
5	0. bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale laten	eigen begroting	97%
6	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	Waar staat je gemeente.nl	Duiven: 852,5 Westervoort: 249 Zevenaar: 505,9
7	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Waar staat je gemeente.nl	Duiven: 4,26% Westervoort: 10,07% Zevenaar: 5,31%
8	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Waar staat je gemeente.nl	Duiven: 0,83% Westervoort: 0,7% Zevenaar: 0,64%
9	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	Waar staat je gemeente.nl	Duiven: 28,5 Westervoort: 38,5 Zevenaar: 30,5
10	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000 inwoners 15-64 jr	Waar staat je gemeente.nl	Duiven: 8,6 Westervoort: 14,5 Zevenaar: 9,7

JAARVERSLAG

PARAGRAFEN

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De GR heeft geen eigen vermogen, voorzieningen of reserves.

De exploitatielasten incl. eventueel niet begrote kosten worden volledig door de 3 deelnemende gemeenten gedragen.

Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld die via twee tussenrapportages wordt gemonitord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden dan voorgelegd aan het bestuur en aan het bestuur van de deelnemende gemeenten.

5.2 Onderhoud Kapitaalgoederen

Onder onderhoud kapitaalgoederen wordt in de GR Samenwerking De Liemers het Informatie Beleidsplan opgenomen.

Het Informatie Beleidsplan is in december 2012 door de gemeenteraden van de 4 gemeenten geaccordeerd. Verder wordt jaarlijks een werkplan ICT voorgelegd aan de ICT contactpersonen, die dit na akkoord inbrengen bij de deelnemende gemeenten.

De kosten van de al lopende projecten worden aan het eind van het jaar geactiveerd. Het eerste jaar worden er alleen rente lasten berekend. Vanaf T+1 wordt er op afgeschreven. Een deel van een jaar wordt hier gelijkgesteld met een half kalenderjaar, rente wordt het eerste jaar toegerekend met een marktconform rentepercentage voor een half jaar.

Structurele onderhoudslasten voor deze kapitaalgoederen worden jaarlijks in de exploitatie opgenomen.

5.3 Financiering

Lening

Er is 1 langlopende lening afgesloten in 2012 groot € 700.000,-. De lening heeft een looptijd van 15 jaar tegen een rentepercentage van 3,15%. Het saldo van de lening bedraagt ultimo 2018 € 458.307,-

Kredietlimiet

Met ingang van 1 januari 2011 is met de BNG bank is een financieringsovereenkomst aangegaan voor een bepaalde tijd tot 1-01-2012, waarna deze overeenkomst stilzwijgend wordt verlengd met telkens een jaar. De kredietlimiet is € 2.500.000,-.

Tot aan de limiet wordt 1 maand-Euribor plus 30 basispunten in rekening gebracht door de BNG bank.

Schatkistbankieren

Het saldo van de BNG rekening wordt door de BNG 's middags rond 15.00 uur afgeraamd. De volgende ochtend wordt het saldo dan door ons weer handmatig teruggeboekt.

Het drempelbedrag is 0,75% van begrotingssaldo en is vastgesteld op € 250.000,-.

Bankgarantie

Er zijn geen bankgaranties meer uitgegeven.

5.4 Bedrijfsvoering

5.4.1 Personeelsbeleid

GR Samenwerking De Liemers heeft behoefte aan eigentijdse, moderne arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid die passen bij een veranderende omgeving.

Samenwerking De Liemers heeft immers te maken met een veranderende vraag van burgers, veranderende taken en een veranderende arbeidsmarkt.

Als uitgangspunten voor het personeelsbeleid zijn geformuleerd:

SDL werkt nadrukkelijk aan de dienstverlening, de klant- en servicegerichtheid staat centraal;

SDL gaat uit van een grote mate van flexibiliteit, die betekent maatwerk;

SDL wil een competentiegericht gestuurde organisatie zijn;

SDL wil een organisatie zijn met medewerkers die bij voorkeur flexibel en breed inzetbaar zijn;

SDL gaat uit van vakmanschap en ondernemerschap gericht op actie;

SDL is resultaatgericht.

Er is in overleg met de Ondernemingsraad een nieuw modern personeelsbeleid ontwikkeld.

5.4.2 Planning – en controlcyclus

Voor de gemeenschappelijke regeling is een Financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet opgesteld.

Naast de begroting worden er 2 tussenrapportages opgesteld en het jaarverslag inclusief jaarrekening. De begroting voor jaar T+1 wordt in maart aan de Netwerkdirectie voorgelegd.

De 1^e tussenrapportage wordt in mei aan de Netwerkdirectie voorgelegd, de 2^e in september.

Het jaarverslag en de jaarrekening worden in maart na afloop van het boekjaar voorgelegd

aan de Netwerkdirectie. Alle stukken worden na de Netwerkdirectie voorgelegd aan het

Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur. Voordat de stukken in het Algemeen Bestuur

komen worden ze voorgelegd aan de deelnemende gemeente met verzoek om een

zienswijze.

5.4.3 Rechtmatigheid

In 2018 is het controleprotocol en het normenkader geactualiseerd en vastgesteld.

Bij de uitvoering van de Interne controle wordt gewerkt met steekproeven die door de accountant worden bepaald. Hierdoor is de onpartijdigheid gewaarborgd.

Het Interne Controleplan van de RSD is uitgevoerd en een verslag van opgemaakt.

Er heeft ook een controle op het inkoop- en aanbestedingsbeleid plaatsgevonden, hierbij zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

De werkprocessen bij Debiteuren en Crediteurenadministratie zijn veelal via het systeem afgedwongen. Daar waar dat niet het geval is wordt dit via de werkprocessen geregeld.

5.5 Verbonden partijen

Met ‘verbonden partijen’ worden gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen bedoeld waarin de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers een bestuurlijk én financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur en/of het hebben van een stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld: een gemeentelijke bijdrage in de netto exploitatielasten van het samenwerkingsverband. Het risico bestaat dat de gemeente de betaalde bijdragen kwijt is bij een faillissement en/of dat de verbonden partij financiële problemen op de gemeente kan verhalen. Bij deelname in een vennootschap is het financiële belang het in bezit hebben van aandelen en het ontvangen van dividend.

De RID heeft een deelneming in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem. Doel van de deelneming is het ten behoeve van haar deelnemers (allen non-profit) in eigendom verwerven en/of beheren en/of exploiteren van een glasvezelinfrastructuur. Eind 2010 is hiervoor een Intentieverklaring afgegeven. De Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers is sinds 2011 een van de deelnemers.

De constructie is dusdanig dat bij groei van het aantal deelnemers de gezamenlijke lasten dalen en er mogelijkheden zijn voor restitutie van trekkingsrechten en correcties op investeringen.

Deze overeenkomst heeft een initiële looptijd van 15 jaar. De totale toetredingskosten bedroegen € 630.000,-. De periodieke kosten voor 2018 zijn € 11.277,-.

Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem is statutair gevestigd te Arnhem.

5.6 Kostenverdelingsafspraken

Bestuur

De bestuurskosten en de kosten voor de Ondernemingsraad worden gelijkelijk over de drie gemeenten verdeeld.

RID

De inwoneraantallen zijn het uitgangspunt voor de kostenverdeling naar de deelnemende gemeenten.

De RID heeft naast de 4 gemeenten, nog drie klanten de RSD, het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP MG) en de Modulair Gemeenschappelijke Regeling Midden Gelderland (MGR).

De dienstverleningsovereenkomst met WSP MG en de MGR zijn contracten met vaste prijsafspraken. Deze worden conform de afspraken gefactureerd.

De afspraken inzake de toerekening van de kosten aan de RSD zijn in de 2^e tussenrapportage 2013 bijgesteld.

De toerekening van de ICT kosten aan de RSD bestaat uit 2 onderdelen:

De directe kosten voor software/licenties/kapitaallasten voor de RSD en

Een doorbelasting van de exploitatiekosten RID gebaseerd op een prijs per werkplek:

Exploitatiekosten minus de post Onderhoud applicaties, Kosten ondersteuning en kapitaallasten;

Saldo wordt dan gedeeld door het totaal aantal werkplekken in beheer bij RID;

Prijs per werkplek maal het aantal bij de RSD in gebruik zijnde werkplekken.

De gefactureerde bijdrage van WSP MG, MGR en de RSD bijdrage in de RID kosten worden in mindering gebracht op de totale exploitatiekosten van de RID. Het restant wordt aan de vier gemeenten in rekening gebracht conform de afgesproken verdeelsleutel.

Gemeente	Inwoners per 01-01-2018	Aandeel RID (in %)
Duiven	25.438	30,34
Westervoort	15.015	17,91
Zevenaar	43.402	51,75

Inkoop

De verdeelsleutel voor de exploitatiekosten van de inkoop is gebaseerd op het aantal toe te rekenen uren van de inkoopadviseur.

Gemeente	Aandeel RID (in %)
Duiven	33,33
Westervoort	16,67
Zevenaar	50,00

RSD

De kostenverdeling die voor de exploitatiekosten van de RSD wordt gebruikt is gebaseerd op:

50% op basis van het aantal inwoners (vastgesteld CBS-cijfer)

50% op basis van het aantal cliënten

Gemeente	Inwoners per 01-01-2018	Cliënten per 01-01-2018	Percentage
Duiven	25.438	448	28,17
Westervoort	15.015	373	19,78
Zevenaar	43.402	902	52,05

JAARREKENING

Overzicht van baten en lasten

6. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Consolidatie op programmaniveau					
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
Lasten	2017	2018	NW 2018	2018	
Programma 1: Bestuur	32.342	43.400	33.400	38.054	-4.654
Programma 2: RID	3.857.751	4.264.011	4.472.375	4.384.106	88.269
Programma 3: Inkoop	247.538	237.378	262.378	260.803	1.575
Programma 4: RSD	4.456.654	4.325.652	4.938.627	4.904.589	34.038
Eliminatie doorbelasting intern	-348.331	-355.000	-355.000	-309.382	-45.618
Totaal lasten	8.245.954	8.515.441	9.351.780	9.278.169	73.610
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
Baten	2017	2018	NW 2018	2018	
Programma 1: Bestuur	32.342	43.400	33.400	38.054	-4.654
Programma 2: RID	3.857.751	4.264.011	4.472.375	4.384.106	88.269
Programma 3: Inkoop	247.538	237.378	262.378	260.803	1.575
Programma 4: RSD	4.456.654	4.325.652	4.938.627	4.904.589	34.038
Eliminatie doorbelasting intern	-348.331	-355.000	-355.000	-309.382	-45.618
Totaal Baten	8.245.954	8.515.441	9.351.780	9.278.170	73.610

Consolidatie Exploitatiekosten op kostensoort					
Lasten	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting NW 2018	Rekening 2018	Vershil
Bestuurskosten	32.342	43.400	33.400	38.054	-4.654
Personele kosten	5.229.766	4.897.763	6.021.778	5.843.662	178.116
Huisvestingskosten	412.328	399.200	430.200	431.429	-1.229
Automatiseringskosten	345.231	336.386	366.386	325.609	40.777
Onderhoud applicaties	608.808	861.700	915.700	927.555	-11.855
Facilitaire zaken	105.074	132.400	132.000	112.568	19.432
Advies en Controle	35.181	27.800	39.800	55.326	-15.526
Sociale recherche	241.223	243.427	-	-	-
Ondersteunende dienst	178.260	174.520	159.519	158.304	1.215
Overige kosten	26.390	25.000	25.000	25.211	-211
Kapitaallasten	667.892	916.526	818.997	751.684	67.314
Project ESF	409.000	457.319	409.000	608.769	-199.769
Incidenteel voordeel	-45.540			-	-
Totaal lasten	8.245.954	8.515.441	9.351.780	9.278.170	73.610
Baten	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting NW 2018	Rekening 2018	Vershil
Incidentele bate					
Bijdrage Gemeente Duiven	2.261.490	2.416.483	2.581.949	2.534.097	47.853
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	1.135.684	-	-	-	-
Bijdrage Gemeente Westervoort	1.509.081	1.590.736	1.680.371	1.637.422	42.948
Bijdrage Gemeente Zevenaar	3.061.706	4.444.222	4.797.535	4.681.646	115.889
Bijdrage ESF subsidie	204.500		204.500	304.385	-99.885
Bijdrage MGR			23.425	26.572	-3.147
Bijdrage WSP MG	73.493	64.000	64.000	78.860	-14.860
Voordeel kapitaalslasten				15.189	-15.189
Totaal Baten	8.245.954	8.515.441	9.351.780	9.278.170	73.610

7. Toelichtingen op het overzicht van baten en lasten

7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De GR kent geen winsten of verliezen omdat per jaar het exploitatiesaldo wordt afgerekend met de deelnemende gemeenten.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

7.2 Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet verlaging Bezoldigingsmaximum WNT (hierna WNT-2) in werking getreden. De WNT is van toepassing op gemeenten volgens art. 1.2 WNT. En bij of krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersonen vallen onder de werkingssfeer van de WNT, zoals GR Samenwerking De Liemers.

De maximale bezoldiging mag voor een topfunctionaris in dienstverband niet meer bedragen dan € 189.000,- per jaar (algemene maximum 2018).

De WNT definieert het begrip topfunctionaris voor instellingen in de (semi)publieke sector als:

De leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen;

De hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan;

Degene of degenen belast met de dagelijkse leiding.

De leden van de netwerkdirectie, dagelijks bestuur en algemeen bestuur van GR Samenwerking De Liemers ontvangen geen bezoldiging en geen onkostenvergoeding van GR Samenwerking De Liemers.

Conform de beleidsregels toepassing WNT hebben wij in onderstaande tabel voor alle topfunctionarissen de voorgeschreven informatie opgenomen. Voor niet-topfunctionarissen is er geen informatie opgenomen omdat geen enkele medewerker boven de norm uitkomt. De in de tabel genoemde functionarissen zijn onbezoldigd bij de GR Samenwerking De Liemers.

a	b	c	d	e	f	g	h	i
A.J.van Hout	Bestuurslid AB/DB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
P.Schadd de Boer	Bestuurslid AB/DB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
H.B.I. de Lange	Bestuurslid AB/DB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
A.M.Boone	Bestuurslid AB	n.v.t	2018	0	0	0	0	0
J.P. Breunissen	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
T.Krampschreur	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
H.Sluite	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
R. Raaijman	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
N.van Dellen	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
A.van Loon	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
B.Elferink	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
C.Koers	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
H.Winters	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
P.Putman	Bestuurslid AB	n.v.t	2018	0	0	0	0	0
J.Lamers	Bestuurslid AB	n.v.t	2018	0	0	0	0	0
J.J.A.M van Groningen	Bestuurslid AB	n.v.t	2018	0	0	0	0	0
A.Albers	Bestuurslid AB	n.v.t	2018	0	0	0	0	0
G.Hendriksen	Bestuurslid AB	n.v.t	2018	0	0	0	0	0
S.Bijl	Bestuurslid AB	n.v.t	2018	0	0	0	0	0
T.van de Werf	Bestuurslid AB	n.v.t	2018	0	0	0	0	0
T.Spaargaren	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
J.Goossen	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
I.Knuiman	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0
G.Tiedink-Koning	Bestuurslid AB	n.v.t	n.v.t	0	0	0	0	0

Verklaring van de letters:

- a. de naam
- b. de functie
- c. de duur en omvang van het dienstverband
- d. het jaar waarin het dienstverband is geëindigd
- e. de beloning
- f. door de werkgever vrijwillig betaalde sv-premies
- g. de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen
- h. de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
- i. de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn

Jaarrekening

Balans

8.1 Toelichting op de balans per 31-12-2018

Balans

Activa	31-12-2017	31-12-2018	Passiva	31-12-2017	31-12-2018
Vaste activa			Vaste passiva		
<i>Materiele vaste activa</i>			<i>Vaste schulden met met rentetypische looptijd ->1jr</i>		
Investerings met een econ. nut	3.791.050	3.839.683	<i>overige lening met een rentetypische looptijd ->1jr</i>	501.776	458.307
Totaal vaste activa	3.791.050	3.839.683	Totale vaste passiva	501.776	458.307
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1jr</i>			<i>Netto-Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1jr</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	3.810.927	2.889.882	Kasgeldlening	3.000.000	3.500.000
uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd	1.544.591	19.958	Banksaldi	7.792.467	7.814.106
Liquide middelen	6.084.565	7.992.066	Overige schulden	1.472.689	653.063
<i>Overlopende activa</i>			<i>Overlopende passiva</i>		
Overige nog te ontv. bedragen	56.357	49.959	Verplichtingen begrotingsjr en betaald in volgend begrotingsjr	2.520.558	2.366.070
Totale vlottende activa	11.496.440	10.951.865	Totale vlottende passiva	14.785.714	14.333.239
Totaal	15.287.490	14.791.548	Totaal	15.287.490	14.791.548

Grondslagen

Vaste activa; overige investeringen met economisch nut

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschaffings- of vervaardigingsprijs verminderd met bijdragen van derden. De normale jaarlijkse afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte levensduur. Over de investeringen wordt, rekening houdende met de levensduur, annuïtair afgeschreven. Er wordt afgeschreven vanaf het begrotingsjaar dat volgt op gereedkoming. Op de toetredingsbijdrage SGGa wordt lineair afgeschreven.

Activeringsbeleid

De definitie van investering: een uitgave waarvan het nut zich over enkele jaren uitstrekt. Wanneer wordt een investering geactiveerd en wat er wordt verstaan onder aanschaffings- en vervaardigingsprijs:

- Activa met een verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs die hoger is dan € 10.000,-.
- Activa met een aanschaffings- of vervaardigingsprijs lager dan € 10.000,- worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van de exploitatie, uitgezonderd gronden en terreinen.
- De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
- De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
- Zowel de vlottende activa als passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde.
- Bij debiteuren wordt rekening gehouden met oninbaarheid voor zover aanwezig.

Afschrijvingstermijnen

Voor de afschrijvingen hanteert de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers de volgende afschrijvingstermijnen:

- 3 jaar: apparatuur t.b.v. de mobiele werkplek;
- 4 jaar: overige automatiseringsapparatuur;
- 4 jaar: ICT techniek voor decentrale computerruimte;
- 4 jaar: hardware;
- 5 jaar: netwerk en bekabeling;
- 5 jaar: apparatuur t.b.v. de decentrale vaste werkplek;;
- 7 jaar: software;
- 10 jaar software kernapplicaties;
- 15 jaar: kantoormeubilair;
- 15 jaar: glasvezel

Rente

Over geïnvesteerde activa wordt geen rente berekend.

Materiele vaste activa

Deelneming SSGA

De RID heeft een deelneming in Stichting Samenwerkingsverband Glasvezelnetwerk Arnhem. Deze overeenkomst heeft een initiële looptijd van 15 jaar. De totale toetredingskosten bedroegen € 630.000,-. Naast de afschrijvingslasten, rentelasten in verband met de lening zijn de periodieke kosten voor 2018 zijn € 14.231,-.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Er is tot op heden nog geen reden geweest om een voorziening voor oninbaarheid te vormen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

8.2 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Sinds 1 januari 2011 is er met de BNG bank financieringsovereenkomst aangegaan voor een bepaalde tijd tot 1-01-2012, waarna deze overeenkomst stilzwijgend wordt verlengd met telkens een jaar. De kredietlimiet is € 2.500.000,-.

De RID heeft met de gemeente Westervoort een huurovereenkomst afgesloten voor de periode van 1 mei 2017 tot en met 30 april 2027. De huurprijs bedraagt jaarlijks € 49.500,- plus jaarlijkse indexatie.

De RSD heeft een huurovereenkomst met de gemeente Zevenaar gesloten voor de periode van 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2027. De huurprijs bedraagt jaarlijks € 129.250,- plus

jaarlijkse indexatie.

Bij 2 leveranciers zijn de Europese aanbestedingsregels niet juist toegepast voor een bedrag van in totaal circa € 512.000,-.

8.3. Feiten en gebeurtenissen die na balansdatum bekend worden

Er zijn geen bijzondere gebeurtenissen te noemen.

8.4. Specificatie balansposten per 31-12-2018

Vaste activa

Omschrijving	Beginbalans	Investering	Afschrijving	Eindbalans
Economisch nut RID	3.185.546	810.794	704.830	3.291.510
Economisch nut RSD	227.284	18.828	34.135	211.977
Deelname SSGA	378.220	-	42.024	336.196
				-
Totaal	3.791.050	829.622	780.989	3.839.683

VLottende activa

Omschrijving	balanswaarde 2017	balanswaarde 2018
Schatkistbankieren (SKB)	1.544.591	19.958
	1.544.591	19.958
Aangifte BTW	152.297	
Btw compensatiefonds RSD-RID	1.388.450	
Te vold.. BTW RSD-RID	8.775	4.967
Debiteuren	795.539	211.259
Staat O	1.465.866	2.673.656
	3.810.927	2.889.882

Schatkistbankieren: Het drempelbedrag is 0,75% en is vastgesteld op € 250.000,-(artikel 2, vierde lid, van de Wet financiering decentrale overheden)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	55	109	114	134
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	195	141	136	116
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-			-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	8.515			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	8.515			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	4.965	9.877	10.527	12.355
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	55	109	114	134

Liquide middelen

Omschrijving		balanswaarde 2017	balanswaarde 2018
BNG 028.51.57.795		6.084.565	7.992.066
		6.084.565	7.992.066

Overlopende activa

Omschrijving		balanswaarde 2017	balanswaarde 2018
af te dr.BTW RSD RID		410	
salarisadministratie netto salaris			8.198
tussenrekening algemeen		6.714	
debiteuren		5.753	
voorschotten GWS		17.390	22.868
terug te vord vs (vord 90)		23.173	18.782
btw kosten onderzoek derden		2.807	
inh tbv debiteuren		111	111
		56.358	49.959

Passiva

Vaste passiva

Omschrijving		Beginbalans	Aflossing	Eindbalans
Lening BNG		501.776	43.469	458.307
Totaal		501.776	43.469	458.307

De lening van BNG betreft onderhandse lening van opembare lichamen. De rentelast voor 2018 is € 14.436,68. De lening is afgesloten tegen 3,15%.

Vlottende passiva

Omschrijving		balanswaarde 2017	balanswaarde 2018
Kasgeldlening		3.000.000	3.500.000
		3.000.000	3.500.000
Bng 028.51.50.332		7.792.467	7.814.106
		7.792.467	7.814.106
Betalingen onderweg		558.475	
Staat N		804.608	219.290
Crediteuren oudere jaren			7.125
Crediteuren		109.607	426.647
		1.472.689	653.063

Kasgeldlening:

De kasgeldlening is aangegaan bij een openbaar lichaam.

Overlopende passiva

Overlopende passiva

Omschrijving		balanswaarde 2017	balanswaarde 2018
af te dr.BTW RSD-DID		297.995	185.904
salarisadm loonbelasting		315.376	318.150
salarisadm. hypotheke			25.490
netto betalingen uitkeringen		1.447.519	1.308.715
Af te dragen premies LH		441.529	445.905
te betalen voorschotten		18.139	13.300
saladm. Afdr, abp			66.620
sal.adm. Arb.ongev.verzek			134
Tussenrekening algemeen			190
Debiteuren			1.662
		2.520.558	2.366.070

9. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2018

9.1 Bestuur

Bestuurskosten					
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
Lasten	2017	2018	NW 2018	2018	
Bestuurskosten	10.169	15.000	5.000		-5.000
Ondernemingsraad	22.173	23.400	23.400	38.054	14.654
Onvoorzien		5.000	5.000	-	-5.000
Totaal lasten	32.342	43.400	33.400	38.054	4.654
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
Baten	2017	2018	NW 2018	2018	
Bijdrage Gemeente Duiven	8.086	10.850	8.350	9.514	1.164
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	8.085				-
Bijdrage Gemeente Westervoort	8.085	10.850	8.350	9.514	1.164
Bijdrage Gemeente Zevenaar	8.086	21.700	16.700	19.027	2.327
Totaal Baten	32.342	43.400	33.400	38.054	4.654

Toelichting:

De overschrijding op de post ondernemingsraad wordt veroorzaakt door de ondersteuning van de ambtelijke secretaris OR. De ondersteuning is verhoogd van 8 uur naar 10 uur in de week. Daarnaast hebben de OR leden een tweedaagse maatwerktraining gevolgd.

9.2 RID

RID					
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Vershil
Lasten	2017	2018	NW 2018	2018	
Personele kosten	2.014.960	1.877.399	2.094.292	2.111.486	-17.194
Huisvestingskosten	173.551	178.000	178.000	172.174	5.826
Audits/Externe deskundigheid	47.571	55.000	85.000	87.788	-2.788
Dir.kosten RSD	153.558	179.886	179.886	131.531	48.355
Datacomm.SSGA/Leasekst	128.736	101.500	101.500	106.290	-4.790
Onderhoud applicaties	608.808	861.700	915.700	927.555	-11.855
Overige kosten	26.390	25.000	25.000	25.211	-211
Ondersteunende dienst	81.825	69.000	74.000	70.387	3.613
Kapitaallasten	667.892	916.526	818.997	751.684	67.314
Incidenteel voordeel	-45.540				
					-
Totaal lasten	3.857.751	4.264.011	4.472.375	4.384.106	88.269
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Vershil
Baten	2017	2018	NW 2018	2018	
Bijdrage Gemeente Duiven	1.043.598	1.170.173	1.225.105	1.199.505	25.600
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	445.906				-
Bijdrage Gemeente Westervoort	615.977	690.196	721.361	708.018	13.343
Bijdrage Gemeente Zevenaar	1.330.446	1.984.642	2.083.484	2.046.580	36.904
Bijdrage RSD	348.331	355.000	355.000	309.382	45.618
Bijdrage WSP MG	50.273	64.000	64.000	78.860	-14.860
Bijdrage MGR	23.220		23.425	26.572	-3.147
Voordeel kapitaalslasten				15.189	-15.189
Totaal Baten	3.857.751	4.264.011	4.472.375	4.384.106	88.269

Personele kosten

Via de eerste tussenrapportage 2018 is, in lijn met de meerjarenbegroting 2019 en verder, toestemming verkregen voor een verhoging van de personele kosten van de RID. Het betrof een structurele uitbreiding van de formatie inzake Informatiebeveiliging, de centralisatie van het applicatiebeheer voor het financiële systeem bij de RID en nog extra capaciteit ten behoeve van nawerk van de fusies van de gemeenten. De inschatting was dat gevraagde bedragen afdoende waren, maar er is alsnog een (kleine) overschrijding.

Huisvestingskosten

De kosten voor de huisvesting zijn iets lager uitgevallen. Nadere uitwerking van het huisvestingscontract met de gemeente Westervoort moet uitwijzen of hier een structurele verlaging van huisvestingskosten van toepassing is.

Audits/Externe deskundigheid

Hieronder vallen de kosten ten behoeve van audits van de uitwijkovereenkomst, inhuur van externe deskundigheid.
Geen bijzonderheden.

Dir.kosten RSD

Hieronder vallen de software kosten van de RSD. Doordat in het jaar 2018 met name de kosten m.b.t. de applicaties Kluwer en Liaan voor ongeveer € 32.000,- fors zijn achtergebleven bij de begroting en daarnaast de kapitaallasten van de software een voordeel van +/- € 15.000 laten zien is er een flinke onderschrijding voor het afgelopen jaar te zien.

Lease / Datacommunicatie / SSGA

Geen bijzonderheden.

Onderhoud applicaties

Uit het merendeel van de projecten vloeien ook structurele onderhoudslasten . Bij de projecten uit het Informatie Beleidsplan zijn deze al opgenomen in de RID begroting. Voor ICT projecten en Maatwerk projecten geldt het volgende :

- In het geval van ICT projecten worden de structurele lasten overgeheveld naar de RID begroting. Gezien de gezamenlijkheid binnen ICT projecten kan dit conform de normale verdeelsleutel.
- In het geval van Maatwerk projecten is dit wisselend. Daar waar de RID als contractant naar de leverancier optreedt, zal de RID de betreffende onderhoudsbedragen voldoen. Afrekening met de deelnemende gemeenten vindt jaarlijks plaats op basis van de verdeelsleutel per maatwerk project.

Er is sprake van een overschrijding. Dit is deels te verklaren vanuit indexering van onderhoudsbedragen die in totaliteit een effect hebben. Ook is een aantal onderhoudsbedragen op basis van nacalculatie van gebruik zoals iBabs. Hier is een flinke stijging waar te nemen die niet voorzien was.

Overige kosten

Geen bijzonderheden.

Ondersteunende dienst

Geen bijzonderheden.

Kapitaallasten

Dit jaar zijn er geen rentekosten doorberekend. Er is sprake van een positieve renteopbrengst. Dit is het gevolg van een evenwicht tussen de uitgaven en de voorschotten die van de deelnemende gemeenten zijn ontvangen. Op het moment dat er een liquiditeitstekort was, is dit tijdelijk gefinancierd. Bij het aantrekken van kortlopende geldlening werd er een vergoeding ontvangen van de financier in plaats van dat er rente betaald diende te worden.

Baten

Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD):

De bijdrage van de RSD in de exploitatiekosten van de RID bestaat uit twee componenten:

- Software die gebruikt wordt door de RSD;
- Bijdrage op basis van aantal werkplekken bij de RSD, afgezet tegen het totaal aan werkplekken in de Liemers. Deze verhouding wordt toegepast op de vaste exploitatie onderdelen van de RID, zoals personeelskosten, huisvestering etc.

De baten van de RSD aan de begroting van de RID bedragen € 309.382,-.

Werkgevers Servicepunt Gelderland Midden (WSP MG) en MGR:

De bijdragen van het WSP MG en MGR aan de begroting van de RID worden gebaseerd op een afgesloten Dienstverlenings Overeenkomst (DVO). Hierbij wordt een vast bedrag per account in rekening gebracht.

De exploitatielasten RID worden eerst verlaagd met de bovengenoemde baten, het restant wordt conform de verdeelsleutel toegerekend aan de deelnemende gemeenten.

De baten van het WSP en de MGR aan de begroting van de RID bedragen € 105.432,-.

9.3 Inkoop

Inkoop					
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
Lasten	2017	2018	NW 2018	2018	
Personele kosten	247.538	237.378	262.378	260.803	1.575
Totaal lasten	247.538	237.378	262.378	260.803	1.575
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Verschil
Baten	2017	2018	NW 2018	2018	
Bijdrage Gemeente Duiven	82.513	79.126	87.459	86.926	534
Bijdrage Gemeente Rijnwaarden	41.256				-
Bijdrage Gemeente Westervoort	41.256	39.563	43.730	43.476	254
Bijdrage Gemeente Zevenaar	82.513	118.689	131.189	130.401	788
Totaal Baten	247.538	237.378	262.378	260.803	1.575

Salariskosten Inkoop

In 2018 is een fors beroep gedaan op de capaciteit van Inkoop. Ter illustratie :

- 2015 13 aanbestedingen (9 Europees)
- 2016 18 aanbestedingen (5 Europees)
- 2017 50 aanbestedingen (16 Europees)
- 2018 42 aanbestedingen (13 Europees)

Deze toename is te verklaren uit het steeds meer vinden en gebruiken van de Inkoop advisering door de gemeenten. En deels ook uit de diverse aanbestedingen die vanuit de ambtelijke en bestuurlijke fusies zijn voortgekomen.

In 2018 heeft RID inkoop een fors aantal aanbestedingen begeleid. Er zijn weer mooie financiële resultaten behaald. In totaal is ten opzichte van de raming vooraf **voor bijna 4 miljoen** lager ingeschreven! Zeker zo mooi is dat tegelijkertijd bij deze aanbestedingen is voldaan aan het streven van de gemeenten om maatschappelijk verantwoord in te kopen. Tevens is er voor ongeveer € 270.000,- social return afgesproken in de afgesloten contracten.

Vanwege een nog niet ingevulde vacature en de toenemende werklust is vaker een beroep gedaan op externe ondersteuning. Met de Netwerk Directie wordt nog gesproken over de toenemende werklust en dienstenpallet van RID Inkoop. Middels de tweede tussen-rapportage 2018 is toestemming verleend op een verruiming van de personeelskosten ad € 25.000,-. Deze verruiming is afdoende geweest.

9.4 RSD

RSD					
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Vershil
Lasten	2017	2018	NW 2018	2018	
Personele kosten	2.967.268	2.782.986	3.665.108	3.471.373	193.735
Huisvestingskosten	238.776	221.200	252.200	259.255	-7.055
Automatiseringskosten	363.697	355.000	355.000	309.382	45.618
Facilitaire zaken	105.074	132.400	132.000	112.568	19.432
Advies en Controle	35.181	27.800	39.800	55.326	-15.526
Sociale recherche	241.223	243.427			-
Ondersteunende dienst	96.435	105.520	85.519	87.917	-2.398
Project ESF	409.000	457.319	409.000	608.769	-199.769
Totaal lasten	4.456.654	4.325.652	4.938.627	4.904.589	34.038
	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening	Vershil
Baten	2017	2018	NW 2018	2018	
Duiven: bijdrage exploitatie	964.662	976.950	1.148.354	1.097.156	51.198
bijdrage projecten	113.837	127.286	57.424	85.740	-28.316
bijdrage dienstverlening	48.794	52.098	55.257	55.257	-
Rijnwaarden: bijdrage exploitatie	466.123				-
bijdrage projecten	55.006				-
bijdrage dienstverlening	119.308				-
Westervoort: bijdrage exploitatie	710.051	719.095	819.347	770.315	49.032
bijdrage projecten	83.791	93.690	40.972	60.198	-19.226
bijdrage dienstverlening	49.921	37.342	46.611	45.902	709
Zevenaar: bijdrage exploitatie	1.325.050	1.813.990	2.121.879	2.027.513	94.366
bijdrage projecten	156.366	236.343	106.105	158.446	-52.341
bijdrage dienstverlening	159.245	268.858	338.178	299.679	38.499
Bijdrage ESF subsidie	204.500		204.500	304.385	-99.885
Totaal Baten	4.456.654	4.325.652	4.938.627	4.904.589	34.038

Toelichting:

Zoals kan worden opgemaakt, sluit de RSD de jaarrekening 2018 af met een voordeel van € 34.038,- Hieronder een beknopte toelichting op de specifieke hulpkostenplaatsen en verklaringen voor de afwijkingen.

Personele kosten en project ESF:

De fluctuaties in de personele kosten gedurende 2018 hebben voornamelijk te maken met de prognoses project ESF. Wanneer deze 2 bedragen in samenhang worden gezien, kan worden opgemaakt dat de verschillen elkaar bijna opheffen. Een deel van de opstartkosten van het implementatieplan van de nieuwe bestuurlijke opdracht RSD kon worden opgevangen door de extra subsidierechten. Er is door de RSD in samenwerking met de arbeidsmarktregio in 2018 voor ruim € 800.000,- (waarvan 50% cofinanciering en hiermee 50% extra middelen) aangevraagd. Uit voorzichtigheidsprincipe heeft de RSD hiervan 75% (€ 608.769,-) opgenomen in de jaarrekening. Mocht blijken dat de volledige € 800.000,- wordt toegekend dan zal deze extra € 100.000,- subsidie worden verklaard in de jaarrekening van 2019.

Huisvestingskosten:

Per 1-7-2018 is de RSD verhuisd naar HAL12. Het nadeel op dit onderdeel is incidenteel en heeft te maken met de nasleep van nog uit te voeren werkzaamheden m.b.t. de inrichting. Hierdoor is er voor 2018 een incidenteel nadeel van € 7.054,-.

Automatiseringskosten:

Dit voordeel is toe te schrijven aan het uitstel, in afwachting van de uitkomsten pilot “nieuwe werkplekken”, om de juiste keuze te maken voor de aanschaf van nieuwe werkplekken voor de medewerkers van de RSD. Hierdoor zijn er over 2018 nauwelijks afschrijvingen op kapitaallasten op dit onderdeel. Het voordeel van € 45.618,- is dus incidenteel.

Facilitaire kosten:

De facilitaire kosten zijn beduidend lager uitgevallen dan begroot. Het grote verschil zit met name in de lagere portokosten. Door de nieuwe bestuurlijke opdracht van de RSD is de verwachting dat de portokosten in 2019 zullen toenemen, aangezien wij klanten goed willen informeren over aanpassingen in onze dienstverlening. Hierdoor wordt het voordeel van € 19.432,- aangemerkt als incidenteel.

Advies en controle:

Voor het opstellen van de businesscase (nieuwe opdracht RSD) en het implementatieplan is incidenteel externe capaciteit ingehuurd. Hierdoor zijn de kosten over 2018 hoger uitgevallen. Het nadeel van € 15.525,- is een incidenteel nadeel.

Sociale Recherche:

Vanaf 2018 is de post Sociale Recherche opgenomen bij de personele kosten, aangezien dit valt onder de reguliere dienstverlening van de RSD.

Ondersteunende dienst:

De RSD heeft in 2018 een deel van de financiële dienstverlening op zich genomen en wel de facturatie voor de SDL. In 2019 zal de RSD dit verder uitbreiden. Het tekort is ontstaan vanwege incidentele dienstverlening op communicatie en juridische zaken.

Overzicht Taakvelden

Taakvelden	Begroting 2018	Begroting NW 2018	Rekening 2018	Verschil
				-
0,1 Bestuur	47.000	47.000	66.903	-19.903
0.2 Burgerzaken	122.000	51.000	58.396	-7.396
0.4 Overhead	8.017.429	8.941.568	8.958.297	-16.729
0.5 Treasury	117.012	114.212	617	113.595
0.61 OZB woningen	64.000	59.000	52.762	6.238
2.1 Verkeer en vervoer	20.000	46.000	46.210	-210
3.3 Bedrijfsloket	30.000	-	-	-
7.4 Milieubeheer	12.000	12.000	12.333	-333
8.1 Ruimtelijke ordening	56.000	56.000	51.467	4.533
8.3 Wonen en bouwen	30.000	25.000	31.184	-6.184
Saldo	8.515.441	9.351.780	9.278.170	73.610

48

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers te Zevenaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking', in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in Normenkader 2018 Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. het overzicht van baten en lasten over 2018;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid

Er zijn contracten aangegaan met twee dienstverleners die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Er is sprake van een onrechtmatigheid ter grootte van € 512.000. De door ons geconstateerde onrechtmatigheid is groter dan 1% en kleiner dan 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Wij hebben dit bedrag aangemerkt als een rechtmatigheidsfout. Dit leidt tot een oordeel met beperking voor de rechtmatigheid.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 14 november 2017 (inclusief normenkader) en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

Lid van:

stolwijk kennisnetwerk

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48

Postbus 595
7000 AN Doetinchem

kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 325.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2018.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan het Algemeen Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 16.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in normenkader 2018.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Voor een overzicht van onze verantwoordelijkheden inzake de controle van de jaarrekening verwijzen wij naar de website van de NBA www.nba.nl.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 11 juni 2019

Stolwijk Kelderman

w.g. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

Accountantsverslag

over het boekjaar 2018

GR Samenwerking De Liemers

Aan het Algemeen Bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking de Liemers
Kerkstraat 27
6901 AA ZEVENAAR

Doetinchem, 11 juni 2019
325101/341/105

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2018 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag zijn de belangrijkste resultaten van onze controle weergegeven.

Het doel van dit verslag is u te informeren over onze bevindingen. Tevens hebben wij aanbevelingen opgenomen. U heeft aan ons voor de controle van de jaarrekening 2018 geen (bijzondere) aandachtspunten meegegeven. Graag lichten wij dit verslag en de daarin opgenomen bevindingen en aanbevelingen nader aan u toe.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met het Dagelijks Bestuur. Hun reactie is hierin - voorzover relevant - verwerkt.

Dit verslag is uitsluitend voor u bestemd en is niet bestemd om voor andere doeleinden te worden gebruikt.

Tot slot willen wij onze dank uitspreken voor de medewerking die ons gedurende de uitvoering van onze controlewerkzaamheden is verleend.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1. Onze opdracht.....	4
1.2. Aandachtspunten vanuit het Algemeen Bestuur	4
1.3. Onze onafhankelijkheid	4
1.4. Onze deskundigheid	4
2. Bevindingen uit de controle.....	4
2.1. Controleverklaring bij de jaarrekening 2018	4
2.2. Bevindingen getrouwheid	5
2.3. Bevindingen rechtmatigheid	6
2.4. Niet gecorrigeerde controleverschillen.....	7
2.5. Verloop van de controle	8
3. Bevindingen en aanbevelingen interne beheersing	9
3.1. Afwikkeling extra controlemaatregelen vanuit de procescontrole	9
3.2. Informatietechnologie	9
4. Kwaliteit van de jaarstukken	10
4.1. Kwaliteit van de jaarstukken	10
4.2. Naleving van de verslaggevingsregels	10
4.3. Jaarverslag en paragrafen	10
5. Single Information en Single Audit	10
6. Afsluiting.....	10

1. Inleiding

1.1. Onze opdracht

U heeft ons de opdracht verstrekt de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers te controleren. Onderdeel van de jaarrekening is de SiSa bijlage. Met deze bijlage legt het Dagelijks Bestuur verantwoording over de besteding van Rijksbijdragen af aan de deelnemende gemeenten.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van de controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening, het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 325.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 975.000 (3% van de lasten). Voor SiSa hebben wij de voorgeschreven (dezelfde of lagere) goedkeuringstoleranties gehanteerd.

1.2. Aandachtspunten vanuit het Algemeen Bestuur

U heeft aan ons voor de controle geen bijzondere aandachtspunten meegegeven.

1.3. Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2018 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

1.4. Onze deskundigheid

De teamleden die betrokken zijn bij de controle zijn voldoende deskundig en voeren in alle gevallen controles uit bij andere lokale overheden, waaronder gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

2. Bevindingen uit de controle

2.1. Controleverklaring bij de jaarrekening 2018

Onze controleverklaring heeft 2 oordelen. Wij zijn voornemens voor de getrouwheid van de baten en de lasten over 2018 en van de financiële positie per 31 december 2018 een goedkeurend oordeel te verstrekken.

Voor wat betreft de rechtmatigheid van de baten en lasten en van de balansmutaties over 2018 hebben wij een fout in de rechtmatigheid van de aanbestedingen vastgesteld ten bedrage van € 512.000. Deze fout bevindt zich tussen de 1 en 3%. Hierdoor is het rechtmatigheidsoordeel een verklaring met beperking. In de jaarrekening is toegelicht dat voor dit bedrag de aanbesteding ten onrechte niet-Europees heeft plaatsgevonden. Hierdoor heeft deze fout geen invloed op het getrouwheidsoordeel.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

2.2. Bevindingen getrouwheid

2.2.1. *Inleiding*

Bij de controle van de getrouwheid beoordelen wij of de baten en lasten en de mutaties in de balans tijdig, juist en volledig zijn verantwoord.

Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen voor de getrouwheid zijn hieronder weergegeven.

2.2.2. *Licentiekosten voor meerdere jaren*

Bij de controle op de lasten hebben wij vastgesteld dat een aantal kostenfacturen voor de inkoop van onderhoudskosten/licenties voor een deel ten onrechte als lasten zijn verantwoord.

Het is niet toegestaan om kosten van licenties voor meerdere jaren in een keer ten laste van een reserve of het resultaat te brengen. Deze kosten moeten worden geactiveerd en worden afgeschreven over de geldigheidsduur. Mocht er een bestemmingsreserve gevormd zijn voor deze investering, dan kan deze gebruikt worden voor de dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De kosten van aangeschafte licenties kunnen alleen als exploitatielasten worden verantwoord indien dit niet in strijd is met het activeringsbeleid van SDL op basis van de activeringsgrens, zoals deze is opgenomen in de financiële verordening.

Het controleverschil is:

Vooruitbetaalde kosten	€ 88.333	
MVA licenties software	€ 22.484	
Aan/ Lasten		€ 110.817

2.2.3. *Activering onderhoudskosten niet toegestaan*

Bij de controle op de materiële vaste activa is vastgesteld dat 4 facturen (deels) onterecht als materiële vaste activa zijn geactiveerd. Dit betreft voor een deel onderhoudskosten in plaats van investeringen. Onderhoud houdt of brengt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object en mag daarom niet worden geactiveerd.

Het controleverschil is:

Vooruitbetaalde kosten	€ 67.651	
Onderhoudskosten	€ 39.488	
Aan/ MVA		€ 107.049

2.2.4. *Vaste activa: afschrijvingstermijn hardware*

In het boekjaar is in diverse hardware geïnvesteerd zoals een centrale server en storage. Voor deze investeringen is een afschrijvingstermijn van 7 jaar aangehouden. Afschrijvingen starten vanaf 2019. Op basis van de verordening zou de hardware in 4/5 jaar moeten worden afgeschreven in plaats van 7 jaar.

Wij adviseren u de werkelijkheid in 2019 te conformeren aan de verordening door deze hardware in 4 of 5 jaar af te schrijven.

2.2.5. *Vaste activa: ondergrens*

Het AB heeft in de vastgestelde financiële verordening (Artikel 5. Waardering en afschrijving vaste activa) opgenomen om voor SDL een activeringsondergrens van € 10.000 te hanteren. Voor de bepaling van de investeringsgrens is rekening gehouden met investeringen die logischerwijs met elkaar samenhangen. Het gaat dan om investeringen die afzonderlijk minder dan € 10.000 kosten, maar waarvan het geheel deze grens overstijgt.

Wij adviseren om de nota Activeringsbeleid te verduidelijken op dit punt en expliciet aan te geven dat het hier gaat om investeringen die logischerwijs met elkaar samenhangen, maar afzonderlijk minder dan € 10.000 bedragen.

2.2.6. Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

2.3. Bevindingen rechtmatigheid

2.3.1. Inleiding

Bij de controle van de rechtmatigheid beoordelen wij of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2018 op rechtmatigheid gecontroleerd. Wij hebben de voorgeschreven criteria van rechtmatigheid onderzocht en de resultaten geven wij hierna weer.

2.3.2. Begrotingscriterium

In het overzicht van baten en lasten zijn 4 programma's opgenomen. De bestedingen op de programma's "Inkoop", "RID" en "RSD" zijn lager geweest dan begroot. Voor wat betreft het programma "Bestuur" is er een begrotingsoverschrijding geweest van € 4.654. Daartegenover staan hogere baten van € 4.654. De begrotingsoverschrijding is adequaat toegelicht en ook binnen het beleid gebleven, zodat wij deze overschrijding niet als begrotingsonrechtmatigheid mee hoeven te wegen in ons accountantsoordeel.

2.3.3. Voorwaarden criterium

Wij hebben vastgesteld of de financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met het door u vastgestelde normenkader voor het jaar 2018. Onze bevindingen en aanbevelingen hieromtrent zijn:

1. *Uitkeringen Participatiewet 2018 cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt*

Uit onze controlewerkzaamheden bleek dat voor een deel van de groep bijstandsgerechtigden met een lange afstand tot de arbeidsmarkt weliswaar arbeidsverplichtingen zijn opgelegd, maar dat deze in 2018 niet zijn getoetst en gedocumenteerd of deze zijn nagekomen.

Cliënten met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt hoeven niet actief gecontroleerd te worden op het naleven van de arbeidsverplichtingen en hoeven dus niet gekort te worden. Dit kan gezien worden als een dringende reden, zoals aangegeven in de afstemmingsverordeningen van de drie gemeenten. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt.

Wij dringen erop aan in de cliënten dossiers de vastleggingen omtrent de toepassing van de afstemmingsverordening te allen tijde op te nemen. Tevens adviseren wij het mandatenregister aan te passen op de praktijksituatie. In het mandaatbesluit staat dat elk besluit omtrent de bijstandsverlening ter kennisgeving aan het DB/AB moet worden voorgelegd.

2. Dossiervorming

Bij het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden op de rechtmatigheid van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, BBZ, de re-integratie, de IOAW en de IOAZ hebben wij gezien dat de verantwoordings- en controle informatie in het GWS/Corsa systeem niet altijd compleet/goed zichtbaar is. In die gevallen hebben wij de kwaliteitsmedewerkers en andere medewerkers gevraagd of de (aanvullende) voor de controle benodigde stukken op andere plekken lagen, wat het geval was. Hierdoor konden we onze controlewerkzaamheden - zij het niet efficiënt - wel voldoende uitvoeren.

Wij vragen uw bijzondere aandacht voor het completeren van alle benodigde verantwoordings- en controle informatie voor de uitkeringen in het GWS systeem.

3. Rechtmatigheid van de aanbestedingen

Wij hebben gecontroleerd of de aanbestedingen zijn verricht binnen de Europese aanbestedingsregels. Deze controle kon niet altijd eenvoudig worden uitgevoerd vanwege het in enkele gevallen ontbreken van de benodigde controle informatie en de motivering voor de afwijking van het inkoopbeleid.

Bij 2 leveranciers zijn de Europese aanbestedingsregels niet juist toepast, voor een bedrag van in totaal circa € 512.000.

Wij adviseren de vastleggingen van de verantwoordings- en controle informatie voor de controle op de rechtmatigheid van de aanbestedingen te optimaliseren. De belangrijkste aandachtspunten zijn:

- *Het optimaliseren van de inrichting van het aanbestedingsproces, met bijzonder aandacht voor de verantwoordings- en controle informatie.*
- *Het voordat wordt aanbesteed tijdig te documenteren waarom op de betreffende wijze wordt aanbesteed.*
- *Het motiveren bij afwijking van het inkoopbeleid.*
- *Interne controle uitvoeren op de inkopen in het betreffende jaar voor verplichtingen groter dan € 50.000 per jaar.*
- *Het afsluiten van raamcontracten daar waar dat handig is.*

2.3.4. Criterium van misbruik en oneigenlijk gebruik

Wij hebben vastgesteld dat de lasten, baten en balansmutaties niet tegenstrijdig zijn geweest met de regels voor misbruik en oneigenlijk gebruik.

2.4. Niet gecorrigeerde controleverschillen

Wij hebben onze controlebevindingen met de medewerkers besproken. Naar aanleiding hiervan zijn aanpassingen in de jaarrekening aangebracht. Deze zijn juist en volledig verwerkt.

Voor wat betreft de rechtmatigheid: bij 2 leveranciers zijn de Europese aanbestedingsregels niet juist toepast voor een bedrag van in totaal circa € 512.000.

In dit verslag hebben wij alle relevante bevindingen opgenomen.

Voor de controleverschillen voor de SiSa uitkeringen hebben wij de daarvoor afzonderlijk van toepassing zijnde rapporteringstoleranties gehanteerd.

Omschrijving	Fouten in €	Onzekerheden in €
Getrouwheid		
<i>Materiële vaste activa te hoog verantwoord vanwege geactiveerde onderhoudskosten (deel reclass vooruitbetaalde kosten € 68.000 en hogere onderhoudskosten € 39.000)</i>	€ 39.000 (extra last)	€ 0
<i>Onderhoudskosten te hoog verantwoord (deels reclass vooruitbetaalde kosten € 88.000 en € 23.000 materiële vaste activa)</i>	€ 111.000 (lagere last)	€ 0
Totaal	€ 72.000 (lagere last)	€ 0
Rechtmatigheid		
Niet naleven aanbestedingsregels bij twee aanbestedingen	€ 512.000	€ 0
Totaal	€ 512.000	€ 0

Tabel met ongecorrigeerde controleverschillen

2.5. Verloop van de controle

Een goede organisatie en goede onderbouwingen en vastleggingen zijn de basis voor goede jaarstukken en een effectieve en efficiënte jaarrekeningcontrole. Wij vinden dat uw organisatie hierin heel veel energie heeft gestopt. Uiteraard is er nog heel veel aan efficiëntie te winnen.

Wij hebben in nauw overleg en gezamenlijk met uw organisatie een lijst opgesteld, waarin is opgenomen welke stukken en onderbouwingen nodig zijn voor het opstellen van de jaarstukken en het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden.

Bij de start van onze controlewerkzaamheden bleek dat de onderliggende stukken en onderbouwingen voor de jaarstukken nog voor een deel niet beschikbaar waren en/of in sommige gevallen nog niet duidelijk. Tevens hebben wij diverse correcties geadviseerd ten aanzien van de jaarstukken om te kunnen voldoen aan de BBV.

Wij hebben gedurende het gehele controleproces steeds zeer nauw overleg met de financiële functionarissen gevoerd om zo goed mogelijk te kunnen samenwerken om het proces samen af te ronden, mede door een regulier voortgangsoverleg en afstemming van nog te verrichten werkzaamheden over uit te zoeken posten. Als gevolg van het vorengaande zijn door iedereen die betrokken is bij het samenstel- én controleproces meer uren ingezet dan verwacht en/of gepland.

Wij adviseren het financieel management het proces van het samenstellen van de jaarstukken met elkaar en ook met ons te evalueren. Een afspraak wordt hiervoor gemaakt. Hierna adviseren wij in onderling overleg:

- *Het balansdossier verder te verbeteren.*
- *Meer (controle)werkzaamheden in een eerder stadium te plannen en uit te voeren.*
- *Jaarrekeningposten rubriceren conform BBV vereisten.*
- *Vorderingen en schulden alleen salderen indien dit voldoet aan de daaraan te stellen eisen.*
- *BBV kennis actueel houden en verder uit te breiden.*

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

3. Bevindingen en aanbevelingen interne beheersing

3.1. Afwikkeling extra controlemaatregelen vanuit de procescontrole

In de managementletter hebben wij tekortkomingen in processen gezien. Naar aanleiding hiervan hebben wij extra controlemaatregelen uitgevoerd op deze onderdelen. De resultaten hiervan waren als volgt:

1. Wij hebben een op te leveren stukkenlijst vervaardigd waarin we hebben aangegeven welke extra controlemaatregelen moesten worden uitgevoerd.
2. Wij hebben selecties gemaakt van de uit te voeren waarnemingen.
3. Wij hebben een door de manager getekende brief ontvangen, waarin is aangegeven dat voor de cliënten die vrijgesteld waren voor de arbeidsverplichtingen, geen maatregelen behoeften te worden genomen.
4. Er is een data-analyse uitgevoerd op de juiste en volledige werking van de BRP (Basis Registratie Personen) mutaties.
5. De salarislijst is gecontroleerd op juistheid. Hieruit zijn geen bijzonderheden gekomen.
6. Wij hebben een controle uitgevoerd op de volledigheid van de verplichtingen aan de hand van facturen en betalingen in 2018.
7. Wij hebben vastgesteld dat de laatste BBV vereisten ook zijn nageleefd.

3.2. Informatietechnologie

Omdat de informatietechnologie erg belangrijk is voor het beheersen van de geld- en goederenstromen en voor een veilig gegevensbeheer en -transport, hebben wij de beheersomgeving specifiek beoordeeld. Wij beoordeelden de onderstaande aspecten:

1. De continuïteit van de gegevensverwerking
2. De logistieke toegangsbeveiliging
3. Het wijzigingsbeheer

Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden vinden wij dat er op het gebied van de continuïteit van de gegevensverwerking en voor het wijzigingsbeheer voldoende interne beheersmaatregelen zijn genomen. Wel adviseren wij u aanscherpingen te doen. Voor wat betreft de logische toegangsbeveiliging zijn beheersmaatregelen getroffen, doch is een verbetering en aanscherping dringend nodig.

Ad 1. Continuïteit gegevensverwerking

Er zijn voldoende maatregelen getroffen voor de continuïteit van de gegevensverwerking.

Ad 2. Logische toegangsbeveiliging

1. Er vindt niet periodiek een controle plaats op de rechten van medewerkers, wanneer iemand tijdelijk meer rechten krijgt om in te vallen controleert de applicatiebeheerder niet of deze rechten ook weer juist teruggezet worden. Hierdoor bestaat het risico dat medewerkers teveel onnodige en niet geautoriseerde rechten hebben en daarmee handelingen kunnen verrichten.
2. De procedures omtrent uitdienst van medewerkers worden niet altijd formeel nageleefd. Afmelding dient gemeld te worden bij de RID en bij applicatiebeheer via een formulier, dit gebeurt niet altijd. Het heeft de aanbeveling hiervoor een standaardprocedure af te dwingen zodat rechten in het systeem juist blijven en zijn.
3. De applicatiebeheerders hebben alle rechten in Key2Financiën. Hierop vindt geen toezicht plaats. Hierdoor bestaat het risico dat zij ongeautoriseerd mutaties doorvoeren buiten het proces om.
4. Wachtwoordbeheer op het netwerk is adequaat ingericht, echter voor de applicaties niet.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

Wij adviseren de naleving van het wachtwoordenbeleid periodiek te toetsen en op volledigheid en rechtmatigheid van toegang, waaronder de juiste verwerking van in- en uitdiensttreding.

Ad 3. Wijzigingsbeheer

Het wijzigingsbeheer is goed georganiseerd. Hiervoor is inmiddels een procedure opgesteld.

4. Kwaliteit van de jaarstukken

4.1. Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de jaarstukken op een effectieve wijze zijn ingericht en in het algemeen goed leesbaar zijn.

4.2. Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij enkele afwijkingen gezien die zijn aangepast in de jaarstukken.

4.3. Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de minimale eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen deze stukken en de jaarrekening 2018.

5. Single Information en Single Audit

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen voor de gemeenten Zevenaar, Duiven en Westervoort gecontroleerd. Wij hebben geen onzekerheden en/of fouten geconstateerd.

In de onderstaande voorgeschreven tabel hebben wij onze bevindingen gerapporteerd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang €	Toelichting
SZW G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69_deel openbaar lichaam 2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
SZW G3B	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

6. Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

e info@stolwijkkelderman.nl
www.stolwijkkelderman.nl

Aan de leden van het
Algemeen Bestuur van
GR Samenwerking De Liemers

Reactie op het Accountantsverslag over het boekjaar 2018

Vanuit het perspectief van de uitvoerende organisatie hierbij een reactie op de in het accountantsverslag gemelde bevindingen.

Rechtmatigheid

De Regionale Sociale Dienst werkt structureel met een flexibele schil om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

De gemelde fout in de rechtmatigheid van de aanbestedingen is een gevolg van het langdurig inhuren van dezelfde personen. In 2016 zijn de eerste personen al ingehuurd als klantmanagers, deze contracten zijn meerdere malen verlengd. Omdat het opnieuw werven extra geld kost en extra tijd om nieuwe medewerkers weer in te werken. Dus als het mogelijk is en de inhuur dit ook wil, wordt het contract verlengd.

De overschrijding betreft inhuur van 8 klantmanagers: 3 klantmanagers worden al ingehuurd sinds 2016 en de overige 5 al sinds 2017. Bij de geselecteerde organisaties zijn in 2018 geen nieuwe medewerkers ingehuurd.

Ook in 2019 zijn er nog meerdere klantmanagers ingehuurd waarvan de contracten al ruim voor 2019 zijn ingegaan.

Nieuwe Werkwijze bij nieuwe uitvraag:

- Bij de uitvraag naar tijdelijke medewerkers voor een langere periode wordt nu gebruik gemaakt van het DAS inkoop systeem via Werken in Gelderland. Dit systeem staat open voor alle aanbieders van personeel, zowel organisaties als ZZP-ers. Hiermee wordt voldaan aan de aanbestedingsvereisten.
- Bij de inhuur voor kortere periode (bijv. zwangerschapsvervanging) wordt gebruik gemaakt van de verschillende bureaus. De werkwijze hiervoor is aangescherpt om ook hier aan de voorwaarden te voldoen. Zoals aantal bureaus, termijn, tarief e.d.

Getrouwheid

Bij de Regionale ICT Dienst zijn de verschillende software contracten ondergebracht. Door de aanbesteding in 2018 worden de licentiekosten nu door één leverancier in rekening gebracht. De licentiekosten worden veelal per 12 maanden gefactureerd, dit is meestal niet gelijk aan een kalenderjaar. De facturen worden wel als een last in het jaar van ontvangst geboekt. Door deze bestendige gedragslijn is er financieel geen voor- of nadeel. Maar in Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt uitgegaan van Baten en Lastenstelsel in plaats van kasstelsel. Uit efficiëntie oogpunt is gekozen voor deze werkwijze.

Daarnaast is er geconstateerd dat er bij een paar investeringsprojecten het afkopen van onderhoud voor meerdere jaren is opgenomen onder de investeringsbedragen. Deze kosten zijn inderdaad ten onrechte geactiveerd. Doordat de bedragen waar het om gaat op de totale investering zo gering zijn, zijn deze niet alsnog gecorrigeerd. Dit is voor nu een aandachtspunt.

De correctie op de afschrijvingstermijn hardware is in feite geen correctie omdat de afschrijving pas met ingang van 1 januari 2019 zal beginnen. Het betreft een her rubricering.

Financiële verordening

De opmerking betreffende de activeringsondergrens heeft in onze beleving nog niet tot omissies geleid en heeft voor ons geen prioriteit om de financiële verordening daar op aan te passen.

Mandaatregister

Ondertussen is er al een conceptvoorstel voor aanpassing van de mandaatregeling in de Netwerkdirectie (mei) besproken. Deze zal in de loop van 2019 ingebracht worden bij het DB en AB.

Dossiervorming

Er zijn afspraken gemaakt om rechtmatigheidsonderzoeken bij bijstandsgerechtigden met een lange afstand tot de arbeidsmarkt te gaan verrichten. Aangezien deze groep zeer groot is zijn deze werkzaamheden verspreid over 3 jaar.

Voor het doorlichten van alle werkprocessen is een LEAN-project opgestart in 2018 wat doorloopt in 2019. De vastgestelde werkprocessen zijn intern gekoppeld aan de in te zetten instrumenten en aan de website van Schulinck.

Vanuit deze werkprocessen wordt Suite gevuld. Verder vindt er nu nog een koppeling plaats met de vastgelegde stukken in Corsa. Dit zou in 2019 omgezet moeten worden naar Join. Afspraak is dat de werkprocessen 2 keer per jaar worden gecontroleerd c.q. bijgewerkt. Dit blijft een doorlopend proces wat aandacht vraagt én een gestructureerde werkwijze van iedereen.

Financieel Management

In de loop van 2019 is het team Finance & Control ingericht bij de RSD, samen met het accountantsteam zullen deze punten oppakt worden.

Toegangsbeveiliging

- De regels met betrekking tot in en uit dienst zijn Liemers breed aangescherpt. De toegang tot de Citrix omgeving is goed geborgd via de RID.
- Waar het mogelijk is worden applicaties via Single Sign On gekoppeld aan de Citrix inlog.
- De controle op toegang en autorisaties van overige applicaties wordt per applicatie opgepakt en in procedure gezet.